
NGHIÊN CỨU

DO CỘNG ĐỒNG DẪN ĐẦU

INTERNATIONAL
ACCOUNTABILITYPROJECT

MỤC LỤC

SỨC MẠNH CỦA NGHIÊN CỨU DO CỘNG ĐỒNG DẪN ĐẦU	2
NGHIÊN CỨU LÀ GÌ?	5
Lưu ý: An toàn và bảo mật trong nghiên cứu do cộng đồng dẫn đầu... ..	8
Xác định chủ đề nghiên cứu	11
Hoạt động: Những con chim thấy gì khi bay qua làng tôi	12
Kinh nghiệm trong nghiên cứu do cộng đồng dẫn đầu:	
Câu chuyện của Mela	17
AI SẼ THAM GIA VÀO NGHIÊN CỨU?	21
Ai là thành viên trong nhóm nghiên cứu?	22
Lưu ý: Hãy lập kế hoạch bảo mật.....	25
Ai là đồng minh, công chúng, và là người có ảnh hưởng?	26
Hoạt động: Tìm kiếm đồng minh	28
BẠN SẼ TIẾN HÀNH NGHIÊN CỨU NHƯ THẾ NÀO?	33
Thiết kế công cụ nghiên cứu	36
Hoạt động: Tìm hiểu ai là hàng xóm của bạn.....	38
Kinh nghiệm Nghiên cứu do cộng đồng dẫn đầu:	
Câu chuyện của Sukhgerel	41
Tập huấn nghiên cứu cho nhóm của bạn	45
Lưu ý: An toàn và bảo mật trong giao tiếp	48
Thu thập dữ liệu của bạn	49
Lưu ý: An toàn và bảo mật trong thu thập dữ liệu	53
HIỂU VÀ CHIA SẺ KẾT QUẢ CỦA BẠN	54
Sắp xếp kết quả nghiên cứu	55
Hoạt động: Ai cần máy tính để tính toán?	56
Lưu ý: Đảm bảo sự tham gia xuyên suốt của cộng đồng.....	59
Phân tích kết quả nghiên cứu	60
Chia sẻ kết quả nghiên cứu	64
Hoạt động: Hiểu các đối tượng cần tác động	65
Cùng nhau hành động!	69
Kinh nghiệm trong nghiên cứu do cộng đồng dẫn đầu:	
Câu chuyện của Elias.....	70
TÀI LIỆU HÀNH ĐỘNG	74

Sức mạnh của
**NGHIÊN CỨU DO
CỘNG ĐỒNG DẪN ĐẦU**

“Tầm nhìn của cộng đồng cho tương lai là gì? Có điều gì cộng đồng mong muốn nhưng bây giờ chưa thực hiện được?”

Khi chúng tôi hỏi điều này với những người tham gia tập huấn ở vùng nông thôn Myanmar, một người đã trả lời rằng “Chúng tôi không có quyền quyết định điều đó”.

Suy nghĩ này lặp đi lặp lại ở khắp nơi làm cho chúng tôi nhận thấy quyền tự quyết về tương lai của cộng đồng đã bị tước đoạt. **Nhưng như thế chưa hẳn là hết hy vọng.**

Chúng ta có thể dần giành lại quyền tự chủ và quyết định các thứ tự ưu tiên trong phát triển cộng đồng. Trong đó các ý tưởng và kiến thức của cộng đồng có thể là kim chỉ nam cho phát triển, bao gồm việc tôn trọng quyền của người dân và bảo vệ môi trường.

Tiến hành Nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt là một cách hiệu quả giúp cộng đồng đối phó với những thách thức trong phát triển và đưa ra những ưu tiên phát triển của mình.

Nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt là quá trình mà qua đó cộng đồng có thể dựa vào tri thức bản địa để xác định vấn đề, hiểu rõ và đưa ra đề xuất cụ thể.

Các cộng đồng có thể tự tiến hành nghiên cứu cùng hoặc không có sự tham gia của các đối tác như các tổ chức xã hội, các nhà khoa học, hoặc Chính phủ. Cho dù những đồng minh này có thể giúp đỡ thúc đẩy tiến độ, đưa ra lời khuyên, hay hỗ trợ phân tích kết quả nghiên cứu thì **cộng đồng cần phải tự thực hiện nghiên cứu** và đóng vai trò ra quyết định. Nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt vừa là cách thức thực hiện vừa là kết quả của mô hình phát triển mà ở đó cộng đồng được trao quyền quyết định và tiếng nói của họ được lắng nghe.

Trong thực tế, khi các thành viên cộng đồng thực hiện nghiên cứu, họ có thể phát hiện những điều mà người ngoài địa phương thường không

nhìn thấy. Cộng đồng sở hữu kiến thức về môi trường xung quanh nơi họ sinh sống mà những nhà hoạch định chính sách và các bên lập kế hoạch dự án có thể không biết đến. Việc tự thực hiện nghiên cứu sẽ giúp cộng đồng hiểu rõ hơn các vấn đề mà họ đang đối mặt, mang lại sự tự tin, làm giàu ý tưởng về tri thức bản địa: **tăng cường tình đoàn kết** minh bạch giữa các thành viên, và học hỏi các kỹ năng cần thiết cho tổ chức cộng đồng. Các kỹ năng và các phát hiện trong quá trình thực hiện nghiên cứu, sẽ giúp thúc đẩy các chiến dịch vận động chính sách do cộng đồng dẫn dắt.

Kết quả Nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt cho thấy các giải pháp do cộng đồng đưa ra là **hoàn toàn khả thi**, và quá trình phát triển lúc này sẽ nâng cao vị thế cộng đồng. Bằng cách cộng đồng cân nhắc vị thế và tầm nhìn của họ là trọng tâm của quá trình phát triển, nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt sẽ trở thành công cụ hỗ trợ hiện thực hóa tầm nhìn đó một cách hiệu quả!

Trong Hướng dẫn này, bạn sẽ tìm thấy các hoạt động và công cụ để lên kế hoạch và thực hiện nghiên cứu. Bạn cũng sẽ tìm thấy lời khuyên và chiến lược vận động chính sách trong câu chuyện của các cán bộ tổ chức cộng đồng. Những người đã thúc đẩy loại hình nghiên cứu này ở khắp nơi trên thế giới. Cùng với quyển sách này, bạn có thêm (i) “Danh sách những việc cần làm để hỗ trợ Nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt” tóm lược lại các bài học khác nhau từ sách Hướng dẫn này và (ii) “Bảng khảo sát mẫu trong Nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt” mà bạn có thể sử dụng hay thay đổi sao cho phù hợp với hoàn cảnh của cộng đồng.

Hãy cùng bắt đầu!

NGHIÊN CỨU LÀ GÌ?

Lưu ý: An toàn và bảo mật 8
trong nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt

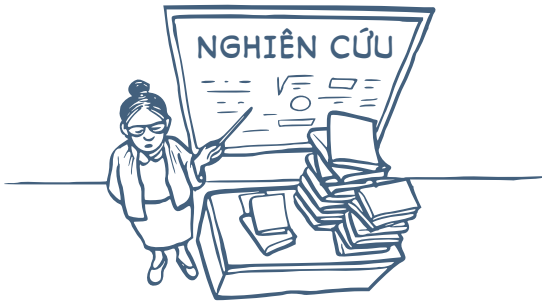
Xác định chủ đề nghiên cứu 11

Hành động Những con chim thấy gì 12
khi bay qua làng tôi

Kinh nghiệm trong nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt: 17
câu chuyện của Mela

Mọi người thường nghĩ gì khi nghe nói đến từ “Nghiên cứu”? Có phải nghiên cứu là điều gì xa vời do ai đó thực hiện? Là điều ngoài tầm với mà chỉ các giáo sư ở trường đại học mới biết cách tiến hành?

Nghiên cứu có thể được hiểu theo nhiều cách khác nhau. Chúng tôi cho rằng nghiên cứu nên là **một nỗ lực tập thể** - là quá trình mà cộng đồng cảm thấy họ được trao quyền để tự xác định, tự làm chủ, và tự tiến hành nghiên cứu về một chủ đề do họ lựa chọn, là nơi mà người tham gia cảm

thấy được tự do đóng góp, trao đổi và tận dụng những kiến thức họ thu thập được.

Học viện Cộng đồng Mê Kông định nghĩa Nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt là “*nỗ lực học hỏi của người dân địa phương dựa trên nền tảng tri thức bản địa, và vì lợi ích của cộng đồng đó*”, trong khi các loại hình nghiên cứu khác thường bắt đầu với những câu hỏi do người ngoài cộng đồng đặt ra. Với Nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt, các thành viên cộng đồng tự xác định chủ đề, câu hỏi và quá trình thực hiện nghiên cứu. Điều này cho phép họ sáng tạo, phân tích và giải thích những kinh nghiệm và chuyên môn của chính mình. Với hình thức nghiên cứu này, **cộng đồng xây dựng sự tôn trọng đối với tri thức bản địa**, tập quán và truyền thống của địa phương, và làm chủ vốn kiến thức do họ tạo ra. Do đó, họ cũng cần được nhìn nhận như là những chuyên gia bên cạnh các nhà nghiên cứu và học giả, chứ cộng đồng không chỉ là địa bàn hoặc là đối tượng nghiên cứu.

AN TOÀN VÀ BẢO MẬT TRONG NGHIÊN CỨU

Để đảm bảo tính hiệu quả của Nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt, cần phải đánh giá các rủi ro trong khi thực hiện nghiên cứu.

Những người tham gia thực hiện nghiên cứu có thể bị gặp khó khăn vì tham gia thảo luận hoặc yêu cầu công khai thông tin về một dự án phát triển từ công ty hoặc từ phía Chính phủ. Những lời đe dọa hay cũng mỗi ngày có thể đến từ nhiều phía.

Dưới đây là một số ví dụ về các nguy cơ mà người bảo vệ nhân quyền phải đối mặt trên khắp thế giới. Và thường những điều không may này cũng có thể xảy ra với bất cứ ai đang làm việc với những dự án nhạy cảm.

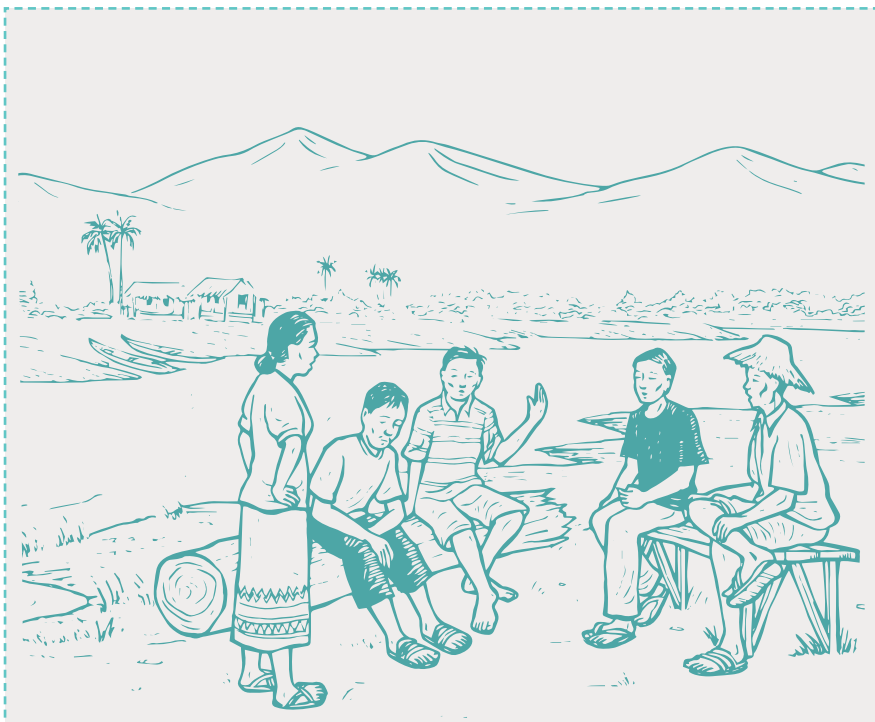
Những ai quan tâm đến Nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt cần được thông tin đầy đủ để quyết định liệu họ mong muốn tham gia như thế nào.

Bạn cần xem qua “*Danh sách những việc cần làm trong hỗ trợ nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt*” được đính kèm trong Tài liệu Hành động để hiểu khái quát quá trình nghiên cứu sẽ diễn ra như thế nào trong cộng đồng nơi bạn sinh sống. Hãy suy nghĩ về tình hình hiện nay trong cộng đồng, và đánh giá các tác động nguy hại ảnh hưởng tới sinh kế có thể xảy ra nếu bạn bắt đầu thực hiện nghiên cứu, hoặc xảy ra trong các bước tiến hành nghiên cứu.

Nếu rủi ro cao và những người tham gia các hoạt động nghiên cứu có thể gặp nguy hiểm, bạn cần phải chuẩn bị các phương án thay thế. Các tình huống bảo mật có thể liên tục thay đổi nên bạn cần thường xuyên đánh giá tình hình trong suốt quá trình thực hiện nghiên cứu.

Khi tổ chức các buổi họp, có thể cân nhắc các lựa chọn sau:

- Bắt đầu bằng việc tổ chức họp với một nhóm nhỏ ít hơn 5 người tại một nhà hàng hoặc quán cà phê địa phương.
- Tổ chức các buổi “dã ngoại” hoặc các hoạt động tại điểm du lịch đông người như ở thác nước gần đó, công viên hay hồ nước.
- Sắp xếp các nghi lễ tôn giáo truyền thống hay hoạt động dân gian để tạo không gian nơi các thành viên cộng đồng có thể gặp gỡ và trao đổi.

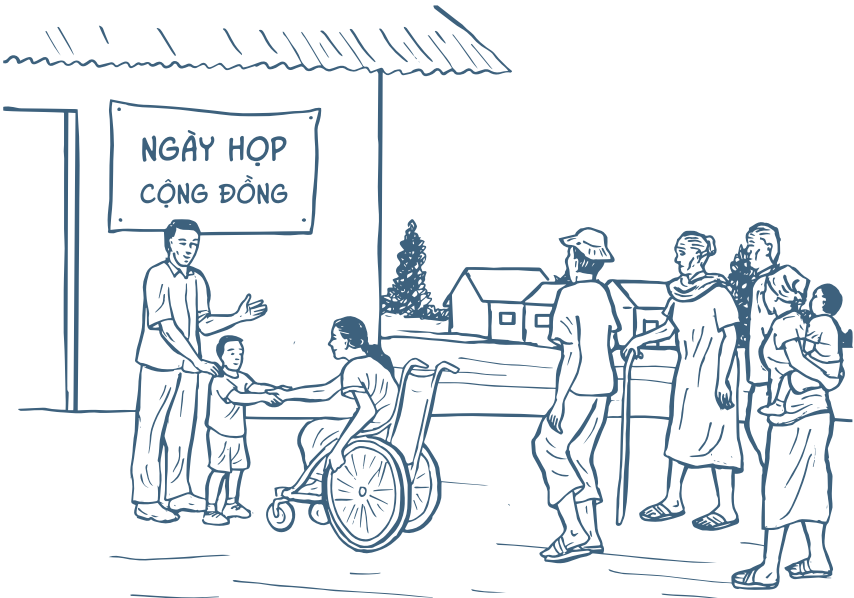
Bạn sẽ tìm thấy nhiều gợi ý hạn chế rủi ro trong phần “Các lưu ý” nằm trong Tài liệu Hướng dẫn này.

***Tài liệu tham khảo từ “Sổ tay An Toàn” từ tổ chức Frontline Defenders. Để biết thêm thông tin và bài tập thực hành (bao gồm phân tích rủi ro), xin xem thêm ở đường dẫn:
<http://bit.ly/HRDWorkbook>*

XÁC ĐỊNH CHỦ ĐỀ NGHIÊN CỨU CỦA BẠN

Bước đầu tiên trong quá trình nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt là quyết định chủ đề nghiên cứu của cộng đồng nơi bạn sinh sống. Để thu hút được nhiều người tham gia, hãy tổ chức một cuộc họp hoặc những buổi trò chuyện theo nhóm để khơi dậy sự quan tâm của cộng đồng. Hãy giải thích với họ Nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt là gì, **chọn chủ đề nghiên cứu** gì, cách thức tiếp cận và sử dụng các kết quả nghiên cứu ra sao đều tùy thuộc vào cộng đồng quyết định.

Sau khi giới thiệu toàn bộ quy trình, dựa vào các nhận xét và ý kiến trao đổi trong cộng đồng, hãy cố gắng xác định các câu hỏi quan trọng nhất để nghiên cứu. Cần đảm bảo buổi đối thoại trong cộng đồng bao gồm phụ nữ, thanh niên, người khuyết tật và, những người thường không được mời và hay vắng mặt trong các buổi trao đổi chung như thế này. Bạn có thể cần thêm các biện pháp đánh giá nhằm **chắc chắn tất cả mọi người có thể tham gia** hội họp, chẳng hạn tổ chức các buổi chỉ dành riêng cho phụ nữ hoặc thanh thiếu niên.

HOẠT ĐỘNG

NHỮNG CON CHIM THẤY GÌ KHI BAY QUA LÀNG TÔI

Mục tiêu:

Phát hiện những vấn đề mà cộng đồng cho là quan trọng cần nghiên cứu, và để cộng đồng tự đưa ra các thứ tự ưu tiên trong phát triển.

Thời gian: 1 đến 2 giờ

Tài liệu:

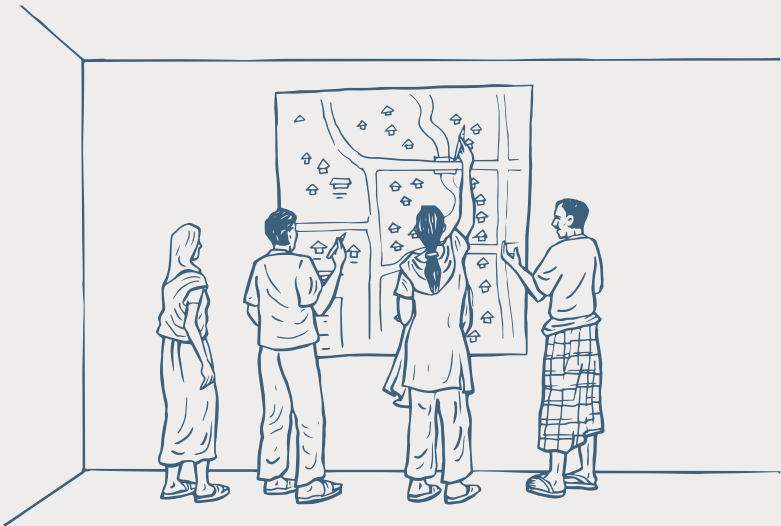
Giấy A₀, giấy ghi chú hoặc giấy màu với băng keo, bút, bút dạ, hoặc các loại bút viết khác.

HƯỚNG DẪN

PHẦN 1: CÁI NHÌN TOÀN CẢNH TỪ LOÀI CHIM VỀ CỘNG ĐỒNG CỦA TÔI

- 1 Tập hợp mọi người ở nơi sinh hoạt chung để tất cả cộng đồng đều có thể đến và cùng tham gia.
- 2 Giải thích mục đích của bài tập là nhằm xác định các vấn đề quan trọng mà cộng đồng phải đối mặt và muốn hiểu thêm về các vấn đề đó.
- 3 Yêu cầu người tham gia tưởng tượng rằng họ là chim bay trên bầu trời, thấy mọi vật qua góc nhìn của mắt chim, đường ranh giới, hình dạng và đặc trưng của làng. Yêu cầu người tham gia xác định vị trí và đánh dấu các hướng (Đông, Nam, Tây, Bắc) hoặc các địa danh của làng như cây cổ thụ, núi hay nhà văn hóa làng bằng cách vẽ trên nền đất hay giấy A₀. Thường thì sẽ dễ hơn nếu vẽ nháp bản đồ này trên mặt đất với các vật liệu có sẵn (đá, lá, sỏi, v..v) rồi sau đó sao chép lên giấy.

- 4 Sử dụng các phương hướng hoặc các mốc địa danh chính của làng làm dấu, dựa vào đó vẽ ranh giới của làng. Vẽ đường đi lại và sông suối chảy qua làng.

(Bước 3 và 4 thường sẽ mất khoảng 10-15 phút. Nhắc nhở người tham gia rằng họ chỉ cần vẽ sơ lược là được, không cần 1 bản đồ quá đẹp!)

- 5 Yêu cầu người tham gia xác định các công trình công cộng quan trọng như trường học, các nguồn nước uống, bệnh viện, các công trình tôn giáo, cầu cống hay nơi lánh nạn khi thiên tai.

- 6 Hỏi người tham gia nếu có các nhóm sắc tộc và tôn giáo có mặt trong làng hoặc cạnh làng. Ngoài ra còn có các nhóm nào khác không? Viết những điểm này trực tiếp trên bản đồ. Hoặc, viết những điểm này trên miếng giấy hoặc ghi chú dán và đặt chúng trên bản đồ.

PHẦN 2: XÁC ĐỊNH CHỦ ĐỀ NGHIÊN CỨU

- 7 Đến đây thì bạn đã có một cái nhìn toàn cảnh về cộng đồng mình, hãy chia thành các nhóm nhỏ khoảng 5 người. Yêu cầu người tham gia trong mỗi nhóm thảo luận và xác định xem họ đang phải đối mặt với bất kỳ vấn đề hoặc thách thức nào như mất quyền tiếp cận đất đai, thiếu nước, bạo lực gia đình hoặc thiếu trường học. Tùy vào bạn muốn hướng câu trả lời đến một dự án phát triển đang diễn ra hay giải đáp các vấn đề mà bạn quan tâm thì có thể tham khảo các mẫu câu hỏi sau:

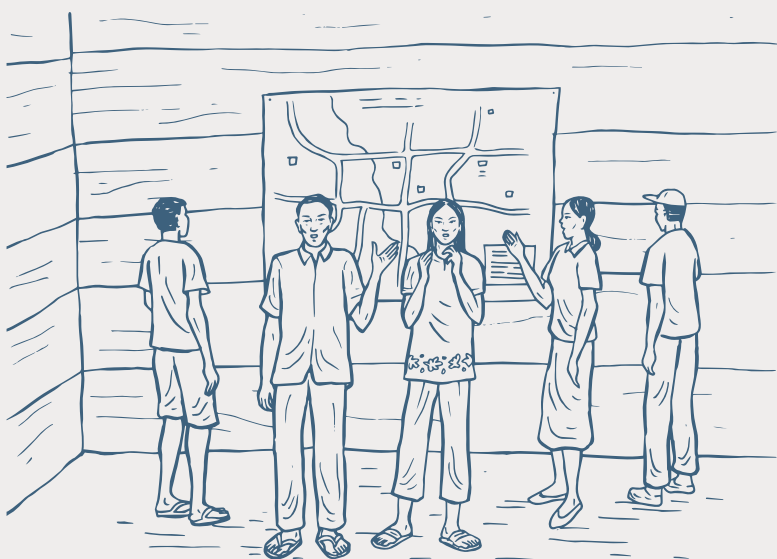
a. *Bạn quan tâm, lo lắng đến điều gì trong cộng đồng?*

b. *Những vấn đề nào nếu được giải quyết sẽ giúp cải thiện cuộc sống trong cộng đồng của mình?*

c. *Những thách thức nào chúng ta cần vượt qua để tất cả các nhóm trong cộng đồng đều được hạnh phúc hay khỏe mạnh hơn?*

- 8 Sau khi thảo luận nhóm xong thì yêu cầu người tham gia vẽ một bức tranh về các ý tưởng của họ, hoặc viết ý tưởng của họ lên một tờ giấy hoặc giấy ghi chú nhỏ. Dính những mảnh giấy này lên bản đồ cộng đồng.

- 9 Yêu cầu người tham gia chọn 1 đến 3 vấn đề phổ biến hiện nay. Hỏi họ nghĩ thêm về những gì đang xảy ra như là kết quả của các vấn đề trên, hay điều gì sẽ xảy ra nếu các vấn đề này được giải quyết. Mời họ chia sẻ ý kiến của họ với cả nhóm.

Mời ai đó trong nhóm tổng hợp các ý kiến này lên một tờ giấy và đặt bên cạnh bản đồ. Sau đó, đối với từng vấn đề chính được xác định, hãy hỏi xem:

a. Ảnh hưởng từ các vấn đề này đến cộng đồng là gì?

Các tác động/ảnh hưởng thường là những thứ mọi người có thể nhìn thấy, nghe thấy và cảm nhận được từ vấn đề đó.

b. Nguyên nhân nào trực tiếp gây nên vấn đề này?

Nguyên nhân thường là những thứ mà bạn không thể nhìn thấy hoặc bị che giấu, điều đó góp phần tạo nên vấn đề. Nói cách khác, phải xem xét các tình huống nào trực tiếp góp phần tạo ra vấn đề đó?

c. Nguyên nhân sâu xa nào chúng ta cần thay đổi?

Nguyên nhân gốc rễ chính là lý do phát sinh tình huống trực tiếp tạo ra vấn đề (cần phải giải quyết). Bạn có thể xác định thêm nguyên nhân gốc rễ để biết đâu là tình huống quan trọng nhất mà cộng đồng cần phải thay đổi, để từ đó giải quyết vấn đề?

d. Chúng ta cần thông tin gì để giải quyết được vấn đề này

Dưới đây là một ví dụ cho vấn đề thiếu lương thực trong một cộng đồng:

Các tác động

- Trẻ em trong cộng đồng đó bị suy dinh dưỡng.
- Thu nhập của các thành viên cộng đồng bị giảm sút.

Các nguyên nhân trực tiếp

- Nguồn thủy sản trên sông ít dần đi.

Các nguyên nhân sâu xa

- Cộng đồng lân cận vào khu vực của chúng tôi ở để bắt cá.
- Một con đập đã được xây ở cộng đồng lân cận.
- Dự án đã không tính toán được các tác động ảnh hưởng của đập thủy điện đối với làng chúng tôi khi đề xuất và xây dựng.

- 10** Trên một tờ giấy A₀ khác, hãy viết xuống giấy các vấn đề chính và các câu trả lời của các câu hỏi trên. Thảo luận những điểm bạn muốn nghiên cứu và điều tra trong quá trình Nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt. Thu hẹp chủ đề bằng cách chia nhỏ các vấn đề, ảnh hưởng và nguyên nhân gốc rễ mà bạn muốn giải quyết.

*** Hoạt động này đã được điều chỉnh từ hoạt động "Bản đồ xã hội" thuộc Mạng lưới Công cụ của tổ chức Action Aid và bài tập "Khám phá vấn đề" trong bộ công cụ MobLab's Campaign Accelerator Toolkit. Bạn có thể truy cập các tài liệu này tại:*

<http://bit.ly/ActionAidNetworkedToolboxMap>

<http://bit.ly/MobLabCampaignAcceleratorDefine>

Hãy luôn nhớ rằng các ngân hàng phát triển, các nhà đầu tư và cả chính phủ sẽ có thể nhìn chủ đề nghiên cứu của bạn với con mắt rất khác! Vì cộng đồng giờ đây đã biết được thông tin dự án và có thể phản biện nếu có các nhận định chưa chính xác và thiếu cơ sở về cộng đồng. Bạn có thể thấy điều này trong quá trình tìm kiếm thông tin về các dự án đang xây và sắp xây dựng có ảnh hưởng tới con người mà môi trường. Bạn có thể thấy thông tin từ "các tài liệu dự án chính thức" đôi khi bị thiếu sót, không đầy đủ, hoặc không chính xác cho dù các tài liệu này được ban hành bởi các ngân hàng phát triển, các nhà đầu tư, hay từ phía chính phủ.

Kinh nghiệm với nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt:

CÂU CHUYỆN CỦA MELA

Xin chào, tôi tên Mela! Tôi hoạt động trong lĩnh vực phát triển cộng đồng tại đất nước Zimbabwe. Trong tám năm qua, tôi đã làm việc với các cộng đồng trên khắp châu Phi để thúc đẩy tính minh bạch trong ngành khai khoáng. Tôi đào tạo và hỗ trợ cộng đồng tự thực hiện nghiên cứu để xác định rõ những thách thức mà họ đang phải đối mặt. Bằng cách sử dụng loại hình “Nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt”, tôi tin đây là phương pháp hiệu quả cho phép cộng đồng chia sẻ những câu chuyện của họ và hiểu được những thay đổi mà họ mong muốn.

Lần đầu tiên tôi tiến hành Nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt lần đầu tiên là với cộng đồng của mình ở Marange, Đông Zimbabwe. Vào năm 2006, người ta phát hiện một trữ lượng kim cương lớn tại đây, dẫn đến sự bùng nổ trong ngành khai thác kim cương và gây nên nhiều

Melania Chiponda đến từ cộng đồng Marange ở Zimbabwe, và là Điều phối viên Chiến dịch cấp Vùng tại WoMin. Đây là Liên minh về Giới và Khai khoáng tại châu Phi hoạt động vì sự phục hồi sau khai khoáng với trọng tâm bảo vệ hệ sinh thái, và đảm bảo phụ nữ là đối tượng trung tâm cho các mô hình phát triển. Trước đây, Mela là người sáng lập và là Điều phối dự án của Quỹ Cộng đồng Chiadzwa.

Mela là thành viên Nhóm Vận động Chính sách Toàn cầu thuộc Tổ chức IAP, nơi tập hợp những người tổ chức cộng đồng, có kinh nghiệm và hiểu biết về các dự án phát triển, để tiến hành “Nghiên cứu do cộng

vi phạm nghiêm trọng về quyền con người.

Trong quá trình thực hiện nghiên cứu, tôi và cộng đồng cùng nhau tìm hiểu nguồn gốc của vấn đề chung. Một trong những bước quan trọng nhất là xác định và thống nhất một chủ đề nghiên cứu. Tại Marange, chúng tôi đã thảo luận nguyên nhân dẫn đến việc mất đất, tài nguyên và sinh kế vào tay các công ty khai thác.

Càng thảo luận, chúng tôi nhận ra rằng nếu có thể ngăn chặn các công ty tư nhân dùng vũ lực cướp đất thì chúng tôi sẽ có thể bảo vệ được tài nguyên và sinh kế. Do đó, việc chiếm đất được xác định là nguyên nhân gốc rễ của mọi vấn đề.

Đôi khi, không phải dễ dàng gì để xác định được ngay vấn đề cần giải quyết. Bạn cần phải linh động và điều chỉnh trọng tâm nghiên cứu dựa trên cách mọi người trả lời các câu hỏi. Ví dụ, tôi đã từng làm việc với một cộng đồng mà bước đầu chúng tôi đã tin rằng việc lấy đất là vấn đề chính, nhưng trong quá trình thực hiện, những người tham gia lại đề cập nhiều việc không thể tiếp cận nguồn nước. Sau đó, chúng tôi đã nhận ra rằng đây chính là vấn đề mà cộng đồng muốn giải quyết và đã chuyển sang làm nghiên cứu về vấn đề này.

đồng dẫn dắt ” nhằm thúc đẩy cộng đồng, thay đổi cách nhìn nhận riêng và thực hiện về phát triển.

Nội dung khảo sát được sử dụng trong nghiên cứu của Mela được bởi Nhóm Vận động Chính sách Toàn cầu và có thể xem thêm tại: bit.ly/backtodevelopment.

“ Đôi khi, không phải dễ dàng gì để xác định được ngay vấn đề cần giải quyết.

“ Ngày nay, người dân tại Marange biết chắc rằng tiếng nói của họ sẽ được lắng nghe

Tại Marange, nhóm nghiên cứu gồm bảy thành viên là thanh niên địa phương. Nhưng ở các nơi khác, các lãnh đạo cộng đồng và cán bộ phát triển cộng đồng cùng thực hiện nghiên cứu. Chúng tôi lập các nhóm nhỏ để tiến hành khảo sát và luôn động viên chị em phụ nữ tự do phát biểu ý kiến. Nếu trong nhóm không có phụ nữ, hoặc có tham gia nhưng ngại phát biểu, chúng tôi cho thành lập một nhóm riêng chỉ bao gồm nữ.

Trong các cuộc thảo luận nhóm, chúng tôi bắt đầu bằng cách giải thích lý do thực hiện nghiên cứu và đảm bảo mọi người đều biết rằng họ có thể rút khỏi nhóm nếu cảm thấy không thoải mái hoặc không an toàn. Trong một số cuộc họp nhóm tại Marange, quân đội có vũ trang từ căn cứ quân sự trong khu vực đã đến tham gia họp và lắng nghe nội dung thảo luận. Các thành viên cộng đồng cứ tiếp tục trao đổi như thể không có gì xảy ra và không tỏ ra sợ hãi. Một người tham gia đã nói rằng *"Chúng tôi chỉ nói lên sự thật, chúng tôi sẽ không bao giờ lùi bước trong việc đấu tranh giành lại đất đai và nguồn sinh kế."*

Chúng tôi sử dụng *Bảng khảo sát mẫu* theo cách linh động, cho phép cộng đồng kể câu chuyện của họ, ngay cả khi điều đó đồng nghĩa với việc bỏ qua các câu hỏi cụ thể trong bảng hỏi. Thay vào đó, các cuộc thảo luận ở nhóm nhỏ sẽ cung cấp đầy đủ dữ liệu để dùng phân tích thông tin và kết hợp với số liệu từ các buổi khảo sát cá nhân.

Chúng tôi cũng tiến hành phỏng vấn sâu với những thành viên rụt rè hay ngại ngùng khi tham gia thảo luận nhóm. Điều quan trọng trong lúc tiến hành khảo sát là thu thập tất cả quan điểm của mọi người trong cộng đồng. Nhóm của tôi đã gặp gỡ hết tất cả những người bị ảnh hưởng và gia đình bị di dời bởi hoạt động khai thác kim cương khi đó.

Nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt mà chúng tôi thực hiện tại Marange đã góp phần xây dựng cộng đồng vững mạnh và là phương pháp hiệu quả trong tổ chức cộng đồng và tăng tính đoàn kết của các cộng đồng vì một mục tiêu chung. Ngày nay, người dân Marange không còn e ngại khi trao đổi thẳng thắn về vấn đề khai thác kim cương, hoặc họ có thể lên tiếng chất vấn chính phủ. Bởi vì một khi cộng đồng hiểu rõ quy trình và nội dung nghiên cứu này, họ biết tiếng nói của họ sẽ được lắng nghe.

Câu hỏi thảo luận

1. Cộng đồng Marange đã xác định các vấn đề quan trọng nhất để thực hiện nghiên cứu như thế nào?
2. Nhóm nghiên cứu đã phải đối mặt với những khó khăn nào trong khi tiến hành nghiên cứu và họ đã giải quyết như thế nào?
3. Cộng đồng đã đưa ra những biện pháp an toàn nào để hạn chế những rủi ro tại địa bàn?

AI SẼ THAM GIA VÀO NGHIÊN CỨU CỦA BẠN?

22 Ai là thành viên trong nhóm nghiên cứu của bạn?

25 **Lưu ý:** Lập kế hoạch bảo mật

26 Ai là đồng minh, công chúng và người có ảnh hưởng đến bạn?

28 **Hoạt động:** Tìm kiếm đồng minh

Chúc mừng các bạn đã hoàn tất việc xác định chủ đề nghiên cứu! Mặc dù Nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt là một nỗ lực tập thể có sự tham gia của cả cộng đồng, nhưng vẫn nên có một nhóm nòng cốt để thiết kế phương pháp nghiên cứu và thu thập dữ liệu từ các thành viên khác trong cộng đồng. Đồng thời, bạn có thể tự quyết định cách thực hiện nghiên cứu, phân công công việc, xác định công cụ cần thiết và khung thời gian thực tế để hoàn thành nghiên cứu.

AI LÀ THÀNH VIÊN TRONG NHÓM NGHIÊN CỨU CỦA BẠN?

Bạn cần làm việc với người ở cộng đồng để thành lập một nhóm nghiên cứu. Chúng tôi khuyên bạn nên lựa chọn các thành viên nhóm càng sớm càng tốt để họ có thể tham gia vào việc đưa ra các quyết định quan trọng. Cần tìm những người quan tâm đến chủ đề nghiên cứu, cam kết với mục tiêu dự án và **đại diện cho sự đa dạng trong cộng đồng**. Ví dụ, bạn có thể xem xét làm thế nào mỗi thành viên có thể phát huy tốt nhất năng lực của họ, bao gồm khả năng tham gia các cuộc họp và các hoạt động, khả năng giao tiếp bằng tiếng địa phương cùng các thành viên tại cộng đồng.

Nhóm nghiên cứu của bạn sẽ cần chia sẻ thông tin với toàn bộ cộng đồng, đặt câu hỏi và biên soạn các thông tin thu thập được. Nhóm cần đại diện cho nhiều kiểu người khác nhau trong cộng đồng, đặc biệt là những người yếu thế và ít được quan tâm, cũng nên lưu ý đến sự cân bằng giữa nam giới và nữ giới.

Số lượng thành viên trong nhóm sẽ phụ thuộc vào phạm vi nghiên cứu nhưng thường thì sẽ cần ít nhất 10 người. Nhóm có thể là sự kết hợp của các nhóm xã hội và các thành viên cộng đồng - tuy nhiên, lý tưởng nhất là thành viên cộng đồng chiếm đa số trong nhóm.

Bạn có thể sử dụng các công cụ như bảng biểu dưới đây để xem xét danh sách ứng cử viên cho nhóm nghiên cứu. Hãy suy nghĩ cẩn thận xem những chuyên môn cụ thể nào sẽ đáp ứng được các tiêu chí của bạn:

TIÊU CHÍ	Chú Ninh	Cô Sương	Chị Diệp
Mối quan tâm?	Các vấn đề xung quanh nghề cá	Các tác động đến phụ nữ	Vai trò của thanh niên
Cam kết lâu dài?	Sẵn lòng trao đổi, trò chuyện với cộng đồng của mình	Cam kết tham gia toàn bộ quá trình nghiên cứu	Đang có nhiều trọng trách khác
Sự đóng góp?	Giỏi viết và vẽ	Có thể dẫn dắt thảo luận nhóm chính khi làm việc với phụ nữ	Thành thạo làm việc với máy tính và công nghệ
Đại diện cho sự đa dạng trong cộng đồng?	Nói tiếng địa phương	Đại diện cho nhóm phụ nữ	Đại diện cho nhóm thanh niên

Có thể tin tưởng được?	Có	Có	Có
Ghi chú	Đã từng là thành viên của một nhóm xã hội	--	Đã từng là thành viên của một nhóm xã hội

Cả nhóm cần thống nhất và hiểu rõ lý do tại sao cần thiết thực hiện nghiên cứu, cộng đồng mong muốn đạt được điều gì khi thực hiện nghiên cứu và phân chia vai trò cụ thể của từng thành viên trong nhóm. Tìm hiểu xem có bất kỳ rào cản nào có thể cản trở sự tham gia đầy đủ của các thành viên. Những tập huấn và hỗ trợ nào nhóm nghiên cứu cần?

Các thành viên trong nhóm nên thoải mái trao đổi và phỏng vấn người dân trực tiếp, phỏng vấn theo nhóm nhỏ hay trong các cuộc họp ở cộng đồng lớn hơn.

Hãy nhớ rằng, nghiên cứu **thực ra là chia sẻ thông tin**. Do đó mỗi thành viên trong nhóm nên tìm hiểu các kế hoạch phát triển do cộng đồng đề xuất (nếu có) và bất kỳ dự án phát triển khác nào trong khuôn khổ nghiên cứu.

Trước tiên, các thành viên cộng đồng có thể muốn biết thêm về chủ đề nghiên cứu từ nhóm khảo sát, vì vậy hãy chuẩn bị giải thích và chia sẻ những gì bạn biết sau buổi phỏng vấn. Điều này sẽ giúp bạn ghi nhận mức độ hiểu biết của người tham gia phỏng vấn trước khi bắt đầu buổi phỏng vấn tiếp theo.

LẬP KẾ HOẠCH BẢO MẬT

Nhóm nghiên cứu nên đánh giá tất cả các rủi ro tiềm ẩn và có kế hoạch giảm thiểu trước khi bắt đầu thực hiện nghiên cứu. Khi lựa chọn thành viên cho nhóm nghiên cứu, trước tiên hãy giải thích cho họ những rủi ro tiềm ẩn có thể gặp phải. Hãy cùng nhau phân tích các rủi ro và nguy cơ, sau đó hỏi xem liệu họ có muốn tiếp tục tham gia nhóm nghiên cứu không.

Cần chắc chắn rằng bạn cũng phân tích những rủi ro mà những người tham gia khác (không thuộc nhóm nghiên cứu) có thể gặp phải và tìm phương pháp hạn chế. Quyết định chia sẻ các thông tin này như thế nào với những người tham gia nghiên cứu, để mọi người nhận thức được các rủi ro và có biện pháp giảm thiểu tại chỗ.

*** Để được trợ giúp trong việc thiết kế kế hoạch bảo mật, hãy tìm hiểu "Sổ tay an toàn" do Front Line Defender phát hành:*

<http://bit.ly/SecurityPlanFrontLineDefender>

AI LÀ ĐỒNG MINH, CÔNG CHÚNG VÀ NGƯỜI CÓ ẢNH HƯỞNG ĐẾN BẠN?

Đây là lúc bạn đã xác định được chủ đề nghiên cứu với cộng đồng của mình và thành lập nhóm nghiên cứu, tiếp theo bạn cần phân biệt ai là đồng minh, người có ảnh hưởng, và ai là người tham gia.

Một **đồng minh** là người có thể giúp đỡ nghiên cứu theo những cách khác nhau. Các thành viên trong cộng đồng của bạn có thể bận rộn với công việc hoặc không có thời gian để tham gia vào tất cả các giai đoạn của quá trình nghiên cứu. Trong những trường hợp như vậy, hãy tìm đến các đồng minh để được hỗ trợ, chẳng hạn như sinh viên đại học và các nhóm xã hội địa phương.

Thường thì nhóm sinh viên đại học có thể cung cấp hỗ trợ kỹ thuật để thiết kế công cụ nghiên cứu hoặc tạo ra hệ thống quản lý thông tin. Bạn cũng có thể tìm kiếm lời khuyên và hỗ trợ từ các cộng đồng đã thực hiện quy trình Nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt hoặc các cộng đồng khác đã bị ảnh hưởng do cùng dự án, bởi các công ty hoặc ngân hàng tương tự.

Nếu an toàn, bạn có thể liên hệ các cộng đồng này hoặc các học giả và cán bộ nhà nước để giúp phân tích kết quả nghiên cứu, xác định các phát hiện và dự đoán xu hướng quan trọng. Tùy thuộc vào mục tiêu của bạn mà các đồng minh khác như các tổ chức xã hội và giới văn nghệ sĩ cũng có thể giúp diễn giải các kết quả nghiên cứu thành biểu đồ, báo cáo bằng văn bản hoặc dựng phim.

Người có ảnh hưởng là người có thể tác động hoặc kiểm soát một phần chủ đề bạn đang nghiên cứu. Những người có ảnh hưởng có thể bao gồm các nhà đầu tư dự án, nhà cung cấp tài chính cho dự án, tổ chức truyền thông, quan chức địa phương hoặc các thành viên khác của chính phủ.

Nếu mục đích của nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt là để đạt được mục tiêu vận động chính sách thì những người có ảnh hưởng này có thể là **mục tiêu** hướng đến cho nghiên cứu của bạn.

Bạn nên suy nghĩ làm cách nào để liên hệ nghiên cứu đến đối tượng mục tiêu nhằm tạo ảnh hưởng. Nếu việc này an toàn cho cộng đồng và không gây nguy hiểm cho nghiên cứu hoặc chiến dịch vận động, hãy xem xét liên hệ với những người ra quyết định và cán bộ Nhà Nước chủ chốt để tìm thông tin cho chủ đề nghiên cứu của bạn. Tìm hiểu xem điều gì khiến họ quan tâm và quyết định xem nên mời họ tham gia và tham gia như thế nào.

Một lần nữa, nếu chắc chắn an toàn, hãy sắp xếp một cuộc họp hoặc gọi điện để thông báo cho họ về nghiên cứu. Nếu bạn có mối quan hệ tốt với họ, hãy tìm hiểu xem họ có câu hỏi nào muốn được giải đáp từ kết quả nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt. Các nhóm xã hội địa phương, quốc gia và quốc tế có thể cung cấp thông tin nghiên cứu bổ sung và khi nghiên cứu hoàn tất, chia sẻ mạnh mẽ **thông điệp** để tiếp cận đối tượng mục tiêu và người ra quyết định.

Khi tiếp cận với các đồng minh, những người có ảnh hưởng và đối tượng mục tiêu, hãy cùng nhau đưa ra một thông điệp đơn giản, rõ ràng. Cần cẩn thận ghi chép và sắp xếp các nội dung liên lạc này và lưu trữ văn bản các cuộc họp và các cuộc hội thoại.

TÌM KIẾM NGƯỜI ỦNG HỘ

Mục tiêu:

Xác định và lập bản đồ trực quan bên ủng hộ nghiên cứu, người có ảnh hưởng và công chúng cho Nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt của bạn.

Thời gian: 60 đến 90 phút

Vật liệu:

Giấy A₀, giấy ghi chú hoặc giấy màu cùng với băng keo, bút, bút đánh dấu hoặc các loại bút khác.

HƯỚNG DẪN

Trước khi tiến hành hoạt động này, hãy ghi trên giấy A₀ các nội dung sau:

Ai bị ảnh hưởng bởi chủ đề chúng tôi xác định nghiên cứu

Ai đã từng tham gia vào chủ đề này?

Ai có thể tác động đến hoàn cảnh của chúng ta?

Ai có kinh nghiệm nghiên cứu và ở gần chúng ta?

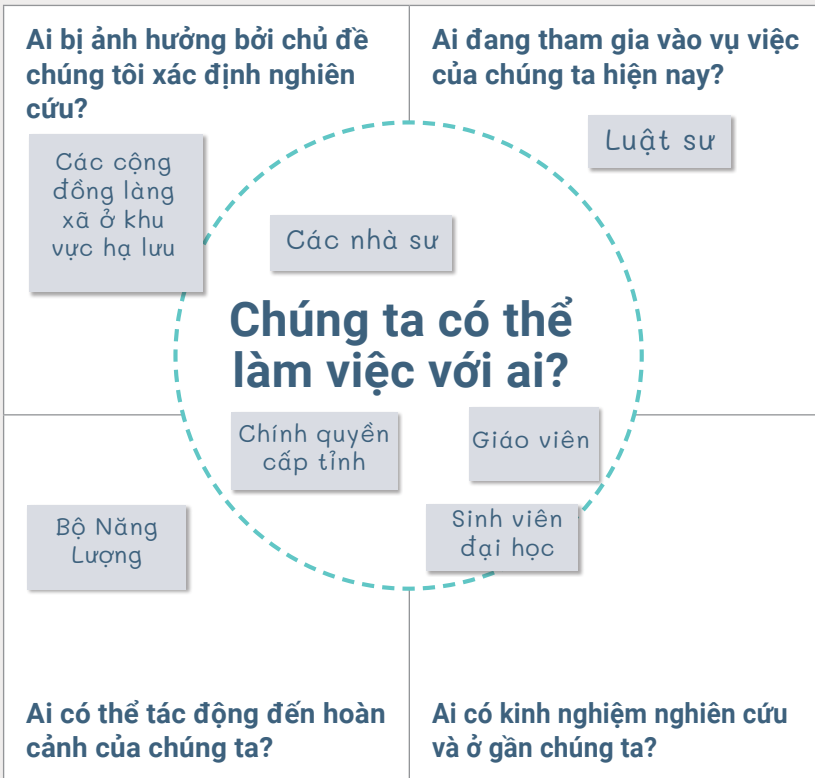
- 1 Cả nhóm cần xem xét cẩn thận từng câu hỏi trong một thời điểm. Viết tên của mỗi người hoặc tổ chức lên các mảnh giấy

màu hoặc giấy ghi chú khi cả nhóm thống nhất câu trả lời. Những người này có thể là cán bộ Nhà nước, tổ chức xã hội, công ty, ngân hàng hoặc nhà đầu tư. Đối với câu hỏi về “tầm ảnh hưởng”, hãy suy nghĩ xem liệu những người hoặc tổ chức này có quyền lực hay nguồn lực nào để làm thay đổi tình hình, bằng cách thực thi luật pháp hoặc thay mặt cộng đồng thương thảo với bên ngoài. Nói cách khác, nếu họ nói hay làm gì đều có thể lập tức thay đổi tình thế, thì đó là những người có tầm ảnh hưởng.

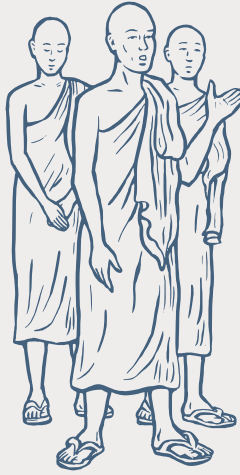
- 2** Đặt các ghi chú hoặc mẫu giấy vào khung trên giấy A₀. Xem ví dụ

<p>Ai bị ảnh hưởng bởi chủ đề chúng tôi xác định nghiên cứu?</p> <p>Các cộng đồng làng xã ở khu vực hạ lưu</p> <p>Các nhà sư</p>	<p>Ai đang tham gia vào vụ việc của chúng ta hiện nay?</p> <p>Luật sư</p>
<p>Ai có thể tác động đến hoàn cảnh của chúng ta?</p> <p>Chính quyền cấp tỉnh</p> <p>Bộ Năng Lượng</p>	<p>Ai có kinh nghiệm nghiên cứu và ở gần chúng ta?</p> <p>Sinh viên đại học</p> <p>Giáo viên</p>

- 3** Đánh thêm vòng tròn trung tâm vào giấy A₀ với câu hỏi, "Chúng ta có thể làm việc với ai?". Trao đổi cùng cả nhóm xem trong số những thành viên được xác định trước đó, người nào là người quan trọng để mời vào nhóm. Di chuyển tên họ từ khung ngoài vào vòng tròn.

- 4** Nhìn kỹ vào các cá nhân bạn đã đặt trong vòng tròn. Thảo luận xem tại sao họ có thể trở thành đồng minh, các mối quan tâm và động lực của họ có thể là gì, làm thế nào để họ có thể giúp bạn và bạn muốn làm việc với họ như thế nào.

Ví dụ: **Các nhà sư** có thể giúp chia sẻ nghiên cứu với cộng đồng một cách rộng rãi và có thể tổ chức các cuộc họp trong chùa chiền.

Giáo viên trong làng của chúng tôi có thể giúp phân tích dữ liệu.

Sinh viên đại học có thể giúp ghi biên bản các buổi phỏng vấn và các cuộc họp.

5 Hãy chú ý đến những người bên trong vòng tròn “Ai có thể gây ảnh hưởng đến tình hình?”. Đây là những đối tượng mục tiêu của bạn. Hãy suy nghĩ xem làm thế nào để tiếp cận họ. Hãy tìm hiểu xem họ đọc loại báo nào, nghe đài gì hay những chương trình TV họ thường xem, hoặc có thể tài khoản mạng xã hội họ sử dụng!

→ Có lẽ bạn cần một người trung gian giới thiệu bạn với họ, hoặc sắp xếp một cuộc họp cho các bên. Những người bạn ở ngoài vòng tròn cũng có thể quan trọng, nhưng hiện bạn chưa biết hết về họ hoặc chưa tin tưởng họ. Hãy tiếp tục quan sát họ vì bạn có thể muốn tiếp cận họ trong tương lai.

6 Chúng tôi khuyên bạn nên sao chép bản đồ của mình vào một tờ giấy riêng để lưu lại. Bạn sẽ có thể sử dụng cùng kiểu bản đồ này để phân tích tính bảo mật của nghiên cứu và để xác định đối tượng mục tiêu cho kết quả nghiên cứu của bạn.

Nhắc lại: Việc thu thập càng nhiều thông tin về những người có thể hoặc không thể là đồng minh của bạn rất hữu ích. Hãy xây dựng đồng minh/người ủng hộ bắt đầu bằng việc xây dựng niềm tin. Các đồng minh không nên dẫn dắt hoặc lấn lướt những mong muốn của cộng đồng. Cần nhớ rằng mối quan hệ với các đồng minh của bạn cũng có thể thay đổi theo thời gian. Do đó cần dành thời gian theo dõi biểu đồ đồng minh của bạn định kì.

BẠN SẼ TIẾN HÀNH NGHIÊN CỨU NHƯ THẾ NÀO?

- 34 Thiết kế công cụ nghiên cứu
- 38 **Hoạt động:** Tìm hiểu ai là hàng xóm của bạn
- 41 Kinh nghiệm trong nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt: Câu chuyện của Sukhgerel
- 45 Tập huấn cho nhóm nghiên cứu
- 48 **Lưu ý:** An toàn và bảo mật trong giao tiếp
- 49 Thu thập dữ liệu
- 53 **Lưu ý:** An toàn và bảo mật trong thu thập dữ liệu

Lúc này, bạn đã biết đề tài nghiên cứu của bạn là gì và ai sẽ tham gia. Bây giờ, làm thế nào để bạn thực sự tiến hành nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt?

Trước khi bắt đầu thu thập dữ liệu, quan trọng là bạn phải thiết kế công cụ nghiên cứu và hệ thống thu thập dữ liệu.

THIẾT KẾ CÔNG CỤ NGHIÊN CỨU

Nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt có thể được thực hiện bằng cách sử dụng kết hợp các phương pháp khác nhau, bao gồm khảo sát, phỏng vấn và thảo luận nhóm tập trung.

Ví dụ chúng ta sẽ thảo luận làm sao thiết kế Bảng khảo sát mẫu trong nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt

Để biết thêm thông tin về các công cụ nghiên cứu khác, xem các tài liệu ở các đường dẫn sau:

- *Thảo luận nhóm tập trung:*
<http://bit.ly/NetworkedToolboxFocusGroup>
- *Phỏng vấn:*
<http://bit.ly/CommunityToolboxInterviews>
- *Sơ đồ thôn bản:*
<http://bit.ly/ResearchForOrganizingCommunityMapping>
- *Những ưu tiên của cộng đồng:*
<http://bit.ly/NaturalJusticeCommunityProtocolsToolkit>

Khảo sát là phương pháp thu thập quan điểm hoặc kinh nghiệm của một nhóm người bằng cách đặt câu hỏi.

Phương pháp Khảo sát trong Nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt, không giống phương pháp khảo sát thông thường ở chỗ chỉ nhằm thu thập thông tin,

mà nó còn tạo điều kiện trao đổi thông tin và hiểu biết giữa cộng đồng và nhóm nghiên cứu. Một số ưu điểm và nhược điểm của việc sử dụng phương pháp nghiên cứu này là:

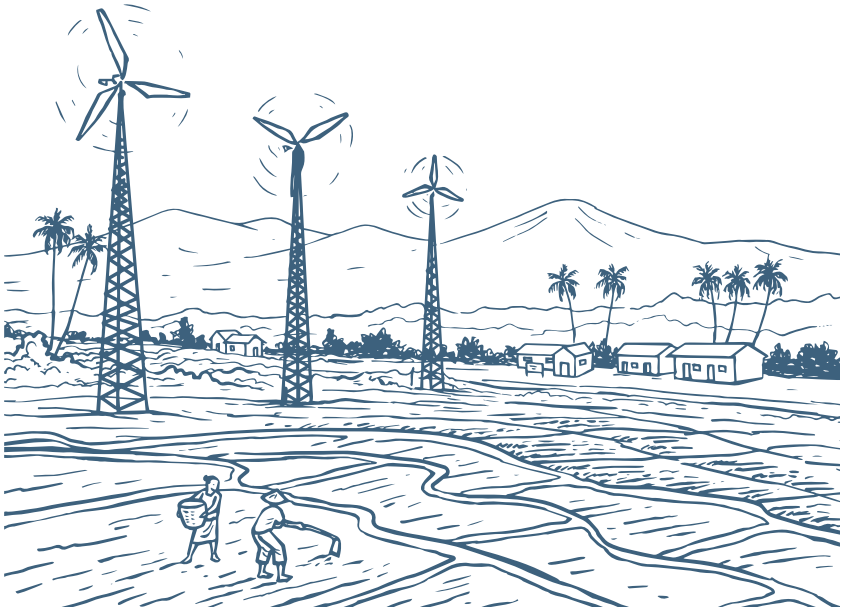
Ưu điểm của việc Sử dụng bảng hỏi	Nhược điểm của việc Sử dụng bảng hỏi
Dựa trên bộ câu hỏi tiêu chuẩn có sẵn sẽ dễ dàng xác định các xu hướng và các mối quan hệ	Xét về thực tế xã hội và pháp lý, rất khó để cho ra một kết quả mẫu đại diện cho toàn cộng đồng
Có thể áp dụng với quy mô lớn và tiếp thu được phản hồi từ rất nhiều người	Cần xem xét ngôn ngữ sử dụng và khả năng đọc viết của người tham gia
Là công cụ dùng trong phương pháp nghiên cứu khoa học hoặc nghiên cứu mục tiêu	Cần đảm bảo người tham gia phỏng vấn hiểu rõ câu hỏi.
Kết quả bằng số và dữ liệu tổng quát đưa ra thường được các nhà hoạch định chính sách và truyền thông ưa thích.	Đôi khi câu trả lời thường đơn giản hóa hoặc bị giới hạn bởi các lựa chọn (có sẵn trong bảng hỏi). Do vậy, cần kết hợp các phương pháp khác như phỏng vấn cá nhân hoặc thảo luận nhóm tập trung để có câu trả lời chi tiết và đúng tình hình.
Cho phép người tham gia ẩn danh để mọi người có thể thẳng thắn chia sẻ kinh nghiệm và ý kiến của họ	Tính chính xác của câu trả lời còn tùy vào tình hình thực tế và tâm lý người được phỏng vấn, do đó có thể thay đổi theo thời gian.
Thường ít tốn kém để thu thập, xử lý và củng cố dữ liệu	Cần trang bị các kỹ năng phỏng vấn và đọc thêm tài liệu hướng dẫn để tiến hành nghiên cứu.

***Biểu đồ này lấy ý tưởng từ "Hướng dẫn tập huấn dành cho thanh niên làm nghiên cứu", trang 24 của tổ chức Rutgers WPF. Nội dung tài liệu đầy đủ có thể xem tại <http://bit.ly/ManualforYoungResearchers>*

Nếu nhóm của bạn quyết định thực hiện Nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt, hãy đảm bảo **các câu hỏi khảo sát phải thiết kế thực sự gần gũi, đúng trọng tâm và dễ hiểu**. Các câu hỏi khảo sát có thể bao gồm nhiều chủ đề khác nhau, tùy thuộc vào mục tiêu nghiên cứu của cộng đồng.

Ví dụ: Bạn có thể thiết kế dạng câu hỏi với đáp án “Có/Không”, dạng câu hỏi có nhiều đáp án, hoặc để khoảng trống cho các bình luận mở. Câu trả lời có thể dựa trên kinh nghiệm cá nhân về các vấn đề phát triển hoặc các mong muốn phát triển của cộng đồng nói chung, hoặc các ý kiến khác.

Hãy tưởng tượng cộng đồng có thể mất nhà vì các dự án điện gió.

Nếu bạn muốn biết cộng đồng nghĩ gì về dự án này, bạn sẽ hỏi những loại câu hỏi nào?

Viết ý tưởng của bạn ở đây:

.....

.....

.....

.....

Câu hỏi gợi ý:

1. Nếu gia đình bạn phải di dời thì sẽ ảnh hưởng con cái như thế nào?
2. Nếu gia đình bạn phải di dời thì sẽ ảnh hưởng công việc hoặc sinh kế như thế nào?
3. Nếu gia đình bạn phải di dời thì sẽ mất đi những tài nguyên hoặc khu vực nào (chẳng hạn như trường học, đền thờ, hoặc dòng sông)?

Cùng rà soát lại bản khảo sát đầu tiên với nhóm nghiên cứu của bạn để đảm bảo **các câu hỏi rõ ràng, sắp xếp hợp lý và dễ hiểu**.

Khuyến khích nhóm nghiên cứu xây dựng sự tự tin bằng cách thực hành phỏng vấn lẫn nhau. Ước tính thời gian cần thiết để hoàn thành nghiên cứu và lên kế hoạch cho cuộc họp cộng đồng hoặc các chuyến thực địa sau đó.

Để bổ sung cho Hướng dẫn này, chúng tôi đã đưa vào phần Tài liệu hành động *Bảng khảo sát mẫu cho Nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt* được xây dựng và thử nghiệm bởi các nhà hoạt động cộng đồng trên toàn thế giới. Ngoài ra còn có hướng dẫn giải thích lý do đặt câu hỏi và gợi ý về cách để đặt ra các loại câu hỏi khác nhau. Hãy sử dụng hoặc điều chỉnh *Bảng khảo sát mẫu* này hoặc tạo một mẫu khảo sát mới cho cộng đồng của bạn!

TÌM HIỂU AI LÀ HÀNG XÓM CỦA BẠN

Mục tiêu:

Tập làm quen với các câu hỏi trong Bảng khảo sát mẫu và thực hành phỏng vấn các thành viên cộng đồng

Time: 1 giờ

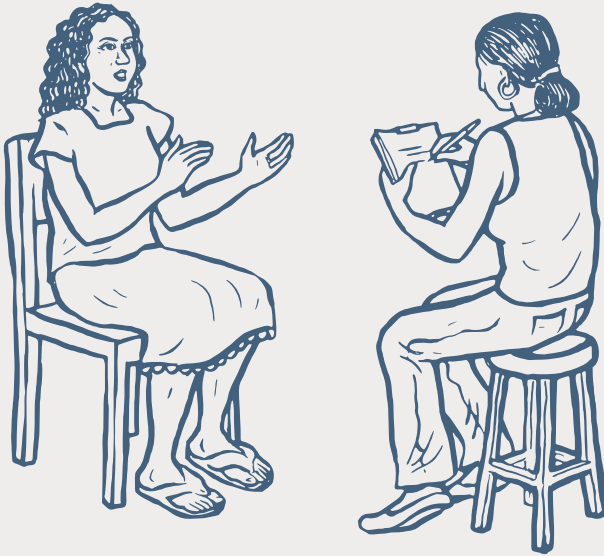
Vật liệu:

Bút viết, bảng Khảo sát mẫu trong nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt (trong phần Tài liệu hành động)

HƯỚNG DẪN THỰC HIỆN

- 1 Yêu cầu những người tham gia tìm một đối tác và cung cấp cho mỗi cặp 01 bảng *Bảng khảo sát mẫu*. Hãy giả định bạn sẽ đi phỏng vấn hàng xóm của mình bằng cách sử dụng bảng khảo sát này. Cần nhấn mạnh rằng người tham gia nên cố gắng trả lời câu hỏi dựa trên kinh nghiệm của họ.
- 2 Yêu cầu mỗi cặp tìm một nơi thoải mái để ngồi và bắt đầu bài tập. Hãy giải thích rằng mỗi người tham gia sẽ phỏng vấn đối tác của họ trong 20 phút bằng cách đặt câu hỏi từ *Bảng khảo sát mẫu*, lắng nghe và viết câu trả lời của họ vào giấy.

- 3 Sau 10 phút, yêu cầu mọi người tạm dừng và xem lại các câu trả lời. Hãy hỏi một người được phỏng vấn để kiểm tra xem người phỏng vấn có ghi chính xác lời giải thích hoặc nhận xét của họ không. Bạn có thể chia sẻ một ví dụ với nhóm và nhấn mạnh tầm quan trọng của việc ghi chú chi tiết khi thực hiện khảo sát.

- 4 Sau 10 phút, hãy đổi vai – người vừa phỏng vấn xong sẽ trở thành người được phỏng vấn. Tiếp tục với quy trình tương tự, lặp lại Bước 2 và 3.
- 5 Sau khi tất cả các cặp đã có cơ hội phỏng vấn lẫn nhau, hãy quay lại nhóm lớn và yêu cầu mỗi cặp chia sẻ suy nghĩ về cuộc phỏng vấn. Đặt câu hỏi như:
- *Người phỏng vấn có khó khăn nào khi đặt câu hỏi?*
 - *Hai bên cảm thấy thế nào khi thực hiện một cuộc phỏng vấn?*
 - *Bạn cảm thấy thế nào khi đóng vai người được phỏng vấn?*
 - *Có câu hỏi nào mà hai bạn cảm thấy không rõ ràng?*

- 6 Mời những người tham gia đưa ra ý kiến phản hồi về các kỹ thuật phỏng vấn của những người khác và đưa ra các góp ý giúp điều chỉnh và cải thiện các câu hỏi của *Mẫu khảo sát* để phù hợp nhất với bối cảnh cộng đồng.
- 7 Dành 5 đến 10 phút để thảo luận xem có cần thay đổi các câu hỏi cụ thể nào hoặc làm rõ và bổ sung thêm các câu hỏi quan trọng còn thiếu trong *Mẫu khảo sát*.

Lời khuyên: Người thực hiện nghiên cứu phải là người biết lắng nghe. Hãy lắng nghe những gì người được phỏng vấn trả lời. Đọc to từng câu hỏi thành tiếng, rõ ràng và chậm rãi. Cung cấp cho người được phỏng vấn khoảng thời gian họ cần để thể hiện bản thân.

Đừng làm gián đoạn hoặc phán xét câu trả lời của họ. Quan sát ngôn ngữ cơ thể và nên nghỉ giữa buổi nếu thấy người được phỏng vấn trở nên quá xúc động. Vì đôi khi việc trả lời phỏng vấn cũng có thể gây căng thẳng!

Lưu ý cho điều phối viên: Bài tập này sẽ giúp nhóm của bạn thực hành các kỹ năng phỏng vấn cũng như làm quen với phương pháp phỏng vấn có sử dụng bảng hỏi và các câu hỏi trong *Bảng khảo sát mẫu*. Điều quan trọng là người tham gia có đủ thời gian để trả lời mọi câu hỏi. Tuy nhiên, nếu không đủ thời gian, bạn có thể điều chỉnh bài tập sao cho người tham gia không cần phải hoàn thành hết bộ câu hỏi.

Kinh nghiệm trong nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt

CÂU CHUYỆN CỦA SUKHGEREL

Chào các bạn, tên tôi là Sukhgerel. Tôi làm việc trong một tổ chức phi chính phủ hỗ trợ các cộng đồng du mục tại Mông Cổ và đảm bảo các nhà đầu tư phát triển sẽ tôn trọng quyền con người và quyền môi trường của người dân ở đây.

Trong vài năm qua, tôi đã làm việc với các cộng đồng du mục chăn thả gia súc tại Oyu Tolgoi và Tayan. Ở Mông Cổ, các hoạt động khai khoáng dẫn tới việc những cộng đồng du mục phải di dời đi nơi khác.

Cùng với một tổ chức địa phương, chúng tôi đã thực hiện “Nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt” để hiểu suy nghĩ của mọi người về các mỏ khoáng sản và chia sẻ các ý kiến này đến những nhà đầu tư phát triển tài trợ cho dự án.

Các cộng đồng đã cùng nhau xác định chủ đề nghiên cứu. Chúng tôi đã ngồi lại cùng cộng đồng chăn nuôi gia súc bị ảnh hưởng bởi dự án và xác định xem vấn đề nào quan trọng nhất đối với họ. Điền bù và tái định cư là hai

Sukhgerel Dugersuren là Giám đốc điều hành OT Watch, tổ chức Mông Cổ giám sát mỏ đồng Oyu Tolgoi tại sa mạc Gobi, Mông Cổ. Mỏ đồng này đã lấy đi những khu đất chăn thả và nguồn nước của cộng đồng du mục. Câu chuyện được Sukhgerel mô tả trong cuốn sách sắp xuất bản bởi Frontline Defenders, xem thêm thông tin tại:

bit.ly/FrontLineSukhgerel

Sukhgerel là thành viên Nhóm Vận động Chính sách Toàn cầu thuộc Tổ chức IAP. Sáng kiến Nhóm Vận động Chính sách Toàn cầu gồm các cán bộ phát triển cộng đồng là những người có kinh nghiệm trực tiếp đối với các dự án phát

vấn đề nổi cộm được đưa ra do cộng đồng đã bị dự án khoáng sản lấy mất đất đai.

Mọi người đều đồng ý rằng họ cần được đền bù thỏa đáng nên đó đã là mục tiêu của chiến dịch vận động. Tuy nhiên, để đồng thuận đền bù thế nào là “thỏa đáng” thì vẫn cần thêm vài buổi thảo luận khác!

Bước đầu tiên, chúng tôi là tổ chức các buổi tập huấn cho toàn cộng đồng về quyền con người và các tiêu chuẩn quốc tế liên quan. Sau đó, nhóm nghiên cứu cộng đồng dần hình thành, bao gồm 5 người dân thuộc nhóm cộng đồng du mục bị ảnh hưởng bởi dự án. Chúng tôi hỗ trợ nhóm cộng đồng bằng cách hướng dẫn họ các bước tiến hành nghiên cứu và cung cấp thông tin về các tác động của dự án khai khoáng, chính sách của các ngân hàng phát triển tài trợ dự án. Chúng tôi giải thích mục đích khi tiến hành khảo sát bảng hỏi và giải thích lý cụ thể cho việc đặt các câu hỏi.

Vì chúng tôi sử dụng *Bảng khảo sát mẫu* nên trong đó có những câu hỏi cần được giải thích thêm hoặc sửa lại để phù hợp với hoàn cảnh tại Mông Cổ.

triển, tiến hành các nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt và huy động cộng đồng cùng góp sức thay đổi cách hiểu và thực hành khái niệm Phát triển. Báo cáo đầy đủ có thể được tìm thấy tại địa chỉ: https://bit.ly/IAP_GAT

Bảng khảo sát nghiên cứu của Sukhgerel sử dụng được biên soạn bởi Nhóm Vận động Chính sách Toàn cầu và được đính kèm trong phần Tài liệu Hành động.

“Chúng tôi đã tiến hành nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt để hiểu mọi người nghĩ gì về các mô khai khoáng

“Bước đầu tiên của chúng tôi là tổ chức các buổi tập huấn cho toàn bộ cộng đồng về quyền con người và các tiêu chuẩn quốc tế liên quan.

Vì phải làm việc với cộng đồng du mục nên rất khó để tập hợp người dân cùng nhau tại một địa điểm. Thay vào đó, nhóm nghiên cứu phải đi gõ cửa từng nhà và nói chuyện với từng gia đình.

Chúng tôi thường phải đi rất xa – ở sa mạc Gobi, hai ngôi nhà gần nhau nhất cũng cách nhau 5 cây số! Chúng tôi cũng nhờ chính quyền địa phương tổ chức một cuộc họp dân để có thể tiến hành khảo sát tập trung với 20 hộ gia đình. Bên cạnh đó, nhóm nghiên cứu cũng phỏng vấn các cán bộ quản lý địa phương để so sánh sự khác biệt với câu trả lời từ phía cộng đồng. Tổng cộng chúng tôi đã phỏng vấn được 100 người.

Khi tiến hành khảo sát, chúng tôi đọc to và giải thích ý nghĩa từng câu hỏi, sau đó đợi các gia đình tham gia phỏng vấn tự điền câu trả lời.

Tập hợp nhiều người phỏng vấn cùng lúc là cách dễ dàng nhất để có được ý kiến của các thành viên cộng đồng. Tuy nhiên, chúng tôi cũng nhận thấy khi phỏng vấn nhóm, người được phỏng vấn sẽ có xu hướng lắng nghe và đồng tình với ý kiến của chung của cả nhóm. Do đó, phương pháp phỏng vấn cá nhân tại các địa điểm riêng, trong trường hợp này, sẽ giúp thu thập những ý kiến độc lập và riêng tư hơn.

Chúng tôi đã nhờ một nhóm sinh viên biết tiếng Anh hỗ trợ dịch và xử lý số liệu phỏng vấn. Quá trình tổng hợp số liệu đã giúp chúng tôi xác định được các khuyến nghị quan trọng. Chúng tôi cũng chia sẻ kết quả nghiên cứu lại cho cả cộng đồng nhưng vì khoảng cách địa lý, rất khó khăn để tiếp cận và thông tin tới từng người tham gia khảo sát khi đó.

Phương pháp *Nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt* đã giúp người dân nắm được thông tin về dự án và quyền của mình, cũng như thống nhất các thứ hạng ưu tiên trong cộng đồng. Bây giờ các thành viên trong nhóm cộng đồng bị ảnh hưởng đã có thể chia sẻ hiểu biết của họ với những nhóm khác gặp vấn đề tương tự. Sử dụng Bảng khảo sát mẫu giúp họ hiểu về các vấn đề quan trọng họ gặp phải và cách đặt câu hỏi khi tiếp xúc với chủ đầu tư dự án. Bảng khảo sát mẫu trở thành một công cụ quan trọng giúp mọi người nhìn ra vấn đề và hiểu rằng sự phát triển có ý nghĩa như thế nào đối với họ!

Câu hỏi thảo luận:

1. Nhóm nghiên cứu gồm những ai và nhóm được thành lập như thế nào?
2. Sukhgerel cùng nhóm của mình đã dùng những phương pháp nào để thu thập số liệu?
3. Khi thực hiện khảo sát, Sukhgerel và nhóm của mình đã vượt qua các trở ngại về khoảng cách địa lý như thế nào để đến với các thành viên cộng đồng? Trở ngại nào trong công tác hậu cần mà bạn có thể gặp khi tiến hành nghiên cứu và bạn định giải quyết các vấn đề đó như thế nào?

TẬP HUẤN CHO NHÓM NGHIÊN CỨU

Lúc này nhóm của bạn đã được thực hành cách phỏng vấn và phỏng vấn có sử dụng bảng hỏi mẫu, hãy suy nghĩ về một số “quy tắc cơ bản” hay là các chuẩn mực trong giao tiếp giữa thành viên nhóm với cộng đồng tham gia nghiên cứu, và với các đồng minh bên ngoài cộng đồng. Nên xem xét bắt đầu cách đặt câu hỏi “động não” như sau:

- Yêu cầu các thành viên trong nhóm suy nghĩ và chia sẻ kinh nghiệm buổi phỏng vấn tốt nhất họ đã thực hiện và xem xét điều gì làm nên thành công của buổi thảo luận.
- Yêu cầu các thành viên trong nhóm suy nghĩ và chia sẻ kinh nghiệm phỏng vấn tệ nhất của họ, và ngẫm lại xem điều gì gây thất bại cho cuộc thảo luận.
- Mời mỗi thành viên trong nhóm đưa ra một đề xuất họ có thể làm được để đảm bảo thu được kinh nghiệm phỏng vấn tốt nhất cho mỗi lần phỏng vấn.
- Mời mỗi thành viên trong nhóm đưa ra một đề xuất họ có thể làm để ngăn chặn hoặc giải quyết các tình huống khó khăn trong buổi phỏng vấn, chẳng hạn như người tham gia bắt đầu trở nên rất xúc động, hoặc nếu cuộc phỏng vấn bị gián đoạn bởi người ngoài cộng đồng.

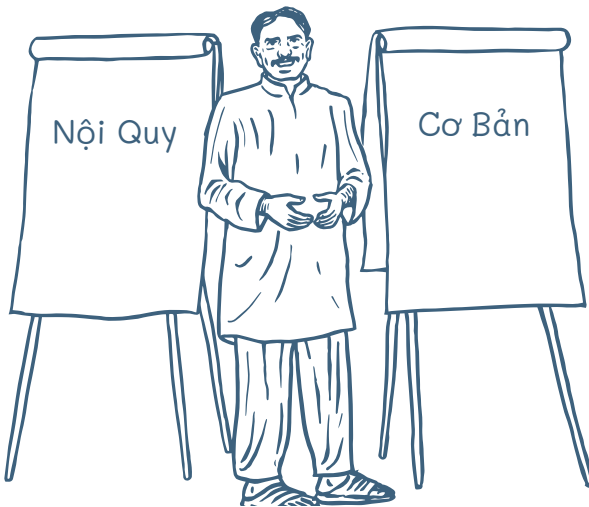
Suy nghĩ xem dự án của bạn có thể ảnh hưởng đến những người liên quan như thế nào. Viết lại các phản hồi cho phần câu hỏi gợi ý phía trên và thảo luận với cả nhóm nếu họ đồng ý hoặc không đồng ý với mỗi đề xuất.

Đây là các bước khởi đầu cho hướng dẫn kỹ năng phỏng vấn của nhóm bạn. Dưới đây là một số ví dụ bạn có thể cân nhắc, bao gồm:

- Tự giới thiệu đầy đủ về bản thân, giải thích mục đích của việc khảo sát một cách rõ ràng và trung thực
- Yêu cầu sự đồng thuận của các thành viên cộng đồng trước khi mời họ tham gia nghiên cứu, đồng thời thông báo rằng những thông tin họ chia sẻ sẽ được giữ kín.

- Giải thích rằng người tham gia có quyền rút khỏi quá trình nghiên cứu bất cứ lúc nào.
- Hãy lắng nghe một cách tích cực và chăm chú.
- Chú ý ngôn ngữ cơ thể - những cử chỉ không lời có thể phản ánh sự thiếu tôn trọng như là lời nói.
- Tôn trọng sự riêng tư của người tham gia.
- Nếu bạn không chắc chắn hiểu hết câu trả lời của người được phỏng vấn, hãy hỏi lại cho rõ.
- Nếu ai đó nhờ bạn giúp đỡ hoặc đưa ra lời khuyên mà bạn không thể tự quyết định, hãy tham khảo ý kiến thêm từ đồng nghiệp hoặc chuyên gia.
- Nhóm nghiên cứu cần cam kết bảo vệ danh tính của tất cả những người tham gia, không ai ngoài nhóm nghiên cứu có thể biết danh tính của những người này.
- Giữ *mẫu khảo sát* và dữ liệu nơi an toàn và bí mật.

Nhớ rằng, mục tiêu của buổi khảo sát không phải là đồng ý với ý kiến của người tham gia, mà là để hiểu hơn về suy nghĩ và ý tưởng của họ về chủ đề nghiên cứu.

Điều quan trọng là duy trì tính trung lập trong suốt quá trình khảo sát. Để thảo luận các thách thức có thể xảy ra, hãy đọc ví dụ tình huống sau cho nhóm nghiên cứu và cùng nhau thảo luận.

“Bạn đang thực hiện buổi khảo sát với các thành viên cộng đồng thì trong lúc phỏng vấn, một người tham gia đề cập đến mâu thuẫn xảy ra mới đây liên quan đến một thành viên thân thiết trong gia đình bạn. Bạn thì đang cố gắng hết sức để giữ thái độ trung lập nhưng buổi trò chuyện dần trở nên gay gắt và người tham gia đó đã đưa ra nhận xét mà bạn biết là không đúng về mâu thuẫn đó. Bạn sẽ làm gì?”

Câu hỏi thảo luận:

1. Bạn sẽ làm gì để ứng phó với tình huống này?
2. Nhóm nghiên cứu đã gặp phải vấn đề này trước đây chưa?
3. Vậy nhóm có thể làm gì để ghi nhận ý kiến của người tham gia nhưng vẫn giữ sự trung lập?

*** Bài tập này được điều chỉnh từ tài liệu “Các tình huống khó xử về mặt đạo đức trong hoạt động nghiên cứu dựa vào cộng đồng”, thuộc Bộ công cụ nghiên cứu dựa vào cộng đồng của Access Alliance. Thông tin chi tiết xem thêm ở trang 132-136 tại http://bit.ly/CBR_Toolkit.*

AN TOÀN VÀ BẢO MẬT TRONG GIAO TIẾP

Trước khi bắt đầu thu thập dữ liệu, bạn cần rà soát lại kế hoạch đảm bảo an toàn về các rủi ro khi chia sẻ thông tin và đảm bảo giữ gìn cẩn thận số liệu thu được.

Cần xem xét bảo đảm giữ kín danh tính của nhóm nghiên cứu và của người tham gia phỏng vấn. Nhóm nghiên cứu và những người tham gia có thể trở thành mục tiêu vì đã tham gia Nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt.

Nếu có những trường hợp này xảy ra, giữ bí mật danh tính là điều quan trọng cần làm. Chẳng hạn, khi cộng đồng được hỏi rằng “Ai là “người dẫn dắt” nghiên cứu và chiến dịch của cộng đồng?” thì cộng đồng cần không đưa ra bất kỳ tên cụ thể nào và gọi mọi thành viên trong làng là “người dẫn dắt” như nhau để tránh cho nhóm khỏi bị nhận dạng.

Một biện pháp an toàn khác bạn có thể thực hiện là bảo mật liên lạc giữa các thành viên trong nhóm. Có thể làm điều này bằng cách tránh chia sẻ thông tin nhạy cảm qua email và sử dụng dịch vụ tin nhắn mã hóa (encrypted) khi liên lạc qua điện thoại. Để biết thêm các thông tin và lời khuyên hữu ích về bảo mật kỹ thuật số.

***Có thể đọc thêm tại “Security in a Box” với bản tiếng Việt tại <http://bit.ly/SecurityInABox>*

TIẾN HÀNH THU THẬP DỮ LIỆU

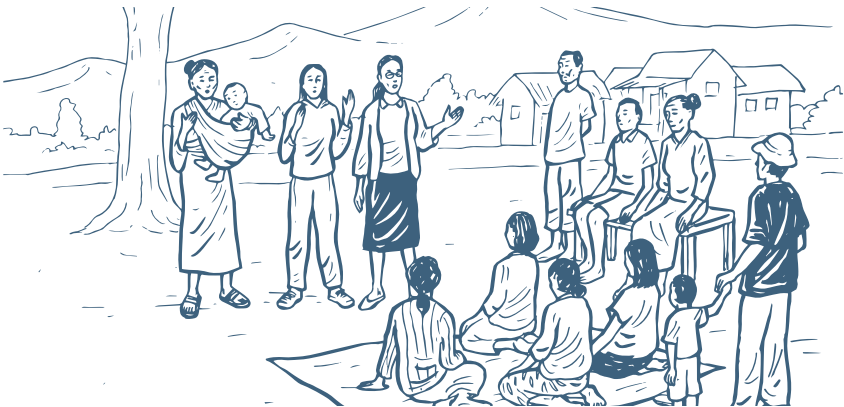
Đến thời điểm này, nhóm của bạn đã được tập huấn về phương pháp Nghiên cứu và hoàn tất thiết kế công cụ khảo sát cho nhóm.

Bây giờ là lúc bắt đầu thu thập dữ liệu của bạn và tiến hành nghiên cứu! Để xác định ai là người tham gia khảo sát, hãy **tham khảo ý kiến** những người hoạt động trong các tổ chức cộng đồng và để biết thêm nhiều người dân tại cộng đồng.

Nhóm cũng cần nghiên cứu làm sao để lấy ý kiến của những người thường ít lên tiếng hay không được chú ý trong các cuộc trò chuyện cộng đồng. Trong nhóm cần thống nhất trả lời các câu hỏi sau:

- *Chúng ta sẽ khảo sát những ai? Làm thế nào chúng ta có thể đảm bảo số liệu thu thập từ nhóm người này sẽ là mẫu đại diện cho cả cộng đồng của họ?*
- *Lý do chúng ta lựa chọn những người này cụ thể là gì?*
- *Chúng ta sẽ nói chuyện với bao nhiêu người?*
- *Những thách thức mà chúng ta có thể gặp phải khi trao đổi hoặc tiếp cận những người này là gì? Làm thế nào để giải quyết những khó khăn này?*

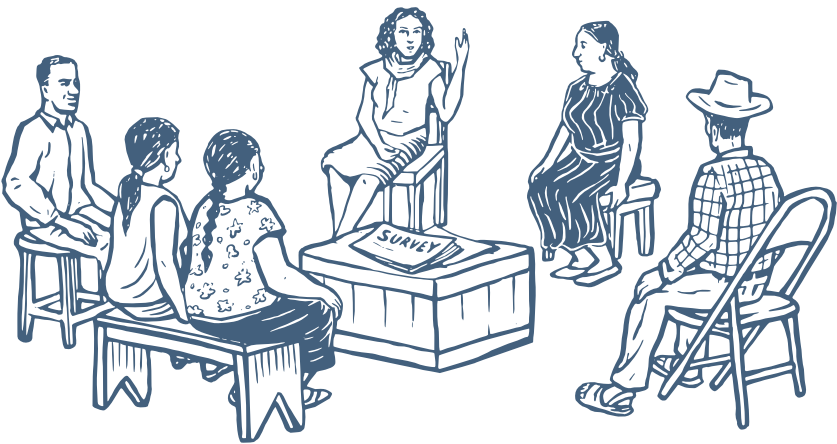
Yêu cầu cả cộng đồng tham gia thường xuyên vào quá trình nghiên cứu là điều không thể. Để thu thập một **mẫu đại diện cho tất cả các quan điểm**, hãy đặt mục tiêu khảo sát với ít nhất 100 người. Mẫu phải bao gồm các nhóm khác nhau trong các cộng đồng được chọn khảo sát.

Ví dụ, nếu nhóm định thu thập 100 mẫu khảo sát tại 05 ngôi làng, nhóm nghiên cứu nên nói chuyện với tất cả mọi người ở mỗi làng về nghiên cứu. Nếu một vài người quyết định không tham gia vào nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt, nhóm nghiên cứu cần biết họ là ai. Một khi bạn đã quyết định là sẽ phỏng vấn ai thì mới bắt đầu lên kế hoạch tổ chức quá trình nghiên cứu. Cần xem xét những điều sau đây:

- Đặt ra một mốc thời gian để xem cần nói chuyện với người tham gia trong bao lâu.
- Lưu lại các bản sao của Bảng khảo sát mẫu/ Phiếu phỏng vấn và đánh số nhằm theo dõi số liệu thu được.
- Cần thông báo trước khi bắt đầu buổi phỏng vấn với người tham gia.
- Thực hiện nghiên cứu tại thời gian và địa điểm an toàn, thuận tiện cho hầu hết người tham gia.
- Cần tìm hiểu về sinh kế, lịch mùa vụ và văn hóa của cộng đồng. Ví dụ: nếu hầu hết các thành viên cộng đồng ra đồng làm việc vào ban ngày thì bạn có thể cần phải tiến hành nghiên cứu vào buổi tối.

Khi bắt đầu cuộc trò chuyện với một người tham gia nghiên cứu, hãy nhớ lại nội quy giao tiếp và sẵn sàng chia sẻ để họ được thông tin đầy đủ về chủ đề nghiên cứu. Bạn có thể bắt đầu giới thiệu như sau:

- Chia sẻ cho người tham gia khảo sát biết bạn là ai, đến từ cộng đồng nào hoặc thuộc tổ chức nào.
- Giải thích mục đích của nghiên cứu nói về cái gì và tại sao cần tiến hành nghiên cứu.
- Giải thích việc bạn sẽ sử dụng thông tin do họ cung cấp như thế nào.
- Giải thích rằng không cần phải sử dụng tên thật, rằng thông tin họ cung cấp sẽ được bảo mật và họ có thể dừng tham gia tại bất kỳ thời điểm nào trong quá trình nghiên cứu.
- Hỏi xem người tham gia có câu hỏi nào trước khi bắt đầu không.
- Hỏi xem họ có còn muốn tham gia vào nghiên cứu không - điều này được gọi là “đồng thuận dựa trên thông tin được cung cấp”.

Không phải ai trong cộng đồng cũng có thể biết đọc biết viết, vì vậy hãy nghĩ tới nhiều cách để có thể thu thập thông tin.

Nhóm nghiên cứu của bạn có thể tiến hành thảo luận theo cặp, ghi lại câu trả lời và nhận xét riêng lẻ. Hoặc bạn có thể tập hợp những người tham gia thành các nhóm nhỏ dưới 10 người và yêu cầu thành viên nhóm nghiên cứu đặt câu hỏi cho nhóm thảo luận và ghi nhận ý kiến tập thể.

Khi ghi lại câu trả lời, điều quan trọng là ghi lại câu trả lời được người tham gia lựa chọn và trích dẫn lời nói cụ thể cùng chi tiết câu trả lời của họ.

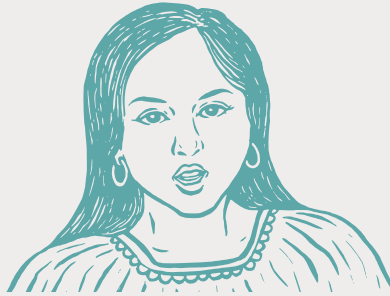
Điều này sẽ giúp giải thích các xu hướng khi phân tích dữ liệu.

Khi tiến hành khảo sát, các thành viên trong nhóm nghiên cứu nên hỏi từng câu một. Hãy nhớ rằng, quá trình khảo sát là trao đổi thông tin, vì vậy hãy lắng nghe cẩn thận, không nên ngắt lời hoặc bình luận về bất kỳ phản hồi nào, và cần để người tham gia có đủ thời gian để trả lời từng câu hỏi. Đôi khi người ta có thể trở nên xúc động khi nhớ lại những chuyện buồn.

Hãy ủng hộ và kiên nhẫn. Những lời khuyên trên đây có thể giúp mọi người cởi mở hơn và chia sẻ câu chuyện của họ.

AN TOÀN VÀ BẢO MẬT TRONG THU THẬP DỮ LIỆU

Để giúp bảo vệ nhóm nghiên cứu và người tham gia, hãy đặt các quy tắc như việc xin phép trước khi chụp ảnh, quay phim, và sử dụng các trích dẫn làm tư liệu nghiên cứu. Có thể cân nhắc những biện pháp đảm bảo an toàn sau:

- Tiến hành nghiên cứu một cách thận trọng
 - ➔ Ở những khu vực rất nhạy cảm, nếu bạn không sống ở làng đó, hãy lên kế hoạch ở mỗi đêm một nơi khác nhau. Ăn mặc kiểu địa phương để trông giống người trong làng.
 - ➔ Không nên mang theo các bản sao của Bảng khảo sát mẫu nếu việc đó làm gây sự chú ý. Cân nhắc sử dụng thường xuyên các thiết bị điện tử, như điện thoại di động, để tiến hành nghiên cứu. Như việc bạn có thể chụp ảnh Bảng khảo sát mẫu trên điện thoại của mình, đọc to câu hỏi từ màn hình điện thoại, sau đó ghi lại câu trả lời trên sổ tay hoặc trực tuyến
- Bảo mật các dữ liệu bạn thu thập
 - ➔ Lưu tất cả các bản sao và bản gốc của dữ liệu bằng tủ có khóa.
 - ➔ Nếu người tham gia muốn giữ liên lạc với nhóm nghiên cứu, cần lưu thông tin về danh tính của họ tách biệt với câu trả lời khảo sát.
 - ➔ Đảm bảo mọi dữ liệu số chỉ có thể được truy cập bằng mật khẩu an toàn.

HIỂU VÀ CHIA SẺ KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

Sắp xếp kết quả nghiên cứu	55
Hoạt động: Ai cần máy tính để tính toán?	56
Lưu ý: đảm bảo sự tham gia xuyên suốt của cộng đồng	59
Phân tích kết quả nghiên cứu	60
Chia sẻ các kết quả nghiên cứu	64
Hoạt động: Hiểu về các bên liên quan	65
Cùng nhau hành động!	69
Kinh nghiệm trong nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt: Câu chuyện của Elias	70

Vậy là bạn đã hoàn tất việc tập huấn cho nhóm nghiên cứu, trao đổi với các thành viên cộng đồng và đã thu thập được số liệu.

Xin chúc mừng! Bạn đã có kết quả của Nghiên cứu dẫn dắt bởi cộng đồng. Vậy bước tiếp theo sẽ là gì?

Đôi khi rất khó để chuyển tải các ý kiến quan điểm của cộng đồng cho các nhóm đối tượng cụ thể. Dưới đây là một vài ý tưởng và gợi ý dựa vào kinh nghiệm của chúng tôi để giúp bạn tiến hành trong giai đoạn này.

SẮP XẾP KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

Sắp xếp lại số liệu sẽ giúp nhóm nghiên cứu, đồng minh và các thành viên cộng đồng phân tích kết quả nghiên cứu. Cần đảm bảo phương pháp tiến hành nghiên cứu sẽ bảo vệ cẩn thận danh tính của các cá nhân cộng đồng tham gia.

Các chương trình như SurveyMonkey, Google Forms hoặc công cụ KoBo giúp phân tích số liệu tự động, nhưng lại yêu cầu kết nối mạng trực tuyến và có thể không có ngôn ngữ phù hợp cho cộng đồng địa phương. Một vài công cụ sẽ tính phí. Nếu bạn không thể tiếp cận với các

phần mềm này thì nhóm nghiên cứu vẫn có thể tính toán và kiểm đếm số liệu bằng tay.

Sau khi tất cả số liệu được nhập xong, bạn sẽ kiểm tra và phân tích các kết quả cùng với nhóm nghiên cứu của bạn. Hãy tìm kiếm các xu hướng, các mẫu lặp đi lặp lại và hiểu các ý kiến được nhắc đến nhiều nhất trong câu trả lời bảng hỏi. Các nhóm đồng minh có kinh nghiệm về phân tích dữ liệu có thể hỗ trợ đặc lực ở giai đoạn này!

AI CẦN MÁY TÍNH ĐỂ TÍNH TOÁN?

Mục tiêu:

Đào tạo nhóm nghiên cứu để phân tích dữ liệu bằng tay mà không cần sử dụng phần mềm

Thời gian: 1 đến 2 giờ

Cần chuẩn bị:

Bản sao khảo sát đã hoàn thành, giấy A₀, bút đánh dấu, giấy ghi chú, hoặc những mảnh giấy màu

HƯỚNG DẪN

- 1 Nếu bạn chưa sao chép và đánh số khảo sát trong quá trình thu thập số liệu trước đó, hãy làm ngay để bảo vệ những người tham gia, lưu trữ các bản gốc tại nơi an toàn và đảm bảo.
- 2 Tập hợp tất cả các bản sao của các cuộc khảo sát đã hoàn thành và sắp xếp chúng theo thứ tự. Phân thành nhóm đánh giá dựa vào số người giúp phân tích kết quả và chia đều các bản sao này trong các nhóm. Để giúp xác thực việc thu thập dữ liệu, hãy đảm bảo các thành viên trong nhóm không đánh giá các cuộc khảo sát mà chính họ đã thực hiện.

- 3 Dính giấy A₀ lên tường để giúp bạn ghi lại kết quả trong khi đếm câu trả lời cho mỗi câu hỏi. Đối với mỗi câu hỏi, hãy viết số thứ tự và các câu trả lời thu được cho câu hỏi đó. Hoặc, nếu bạn có đủ nguồn tài chính, hãy cân nhắc việc in riêng từng câu hỏi trong *Bảng khảo sát mẫu* trên bảng giấy riêng rồi ghi lại câu trả lời.

- 4 Đối với mỗi câu hỏi trong *Bảng khảo sát mẫu*, yêu cầu mỗi nhóm tính điểm cho những câu trả lời với đáp án có sẵn. Ghi lại những con số này trên tờ giấy A_0 , bên cạnh câu trả lời tương ứng. Ví dụ:

Bạn sẽ giới thiệu về bản thân như thế nào? Vui lòng đánh dấu tất cả các lựa chọn phù hợp với bạn.

- Tôi thuộc về một cộng đồng bản địa $20 + 10 + 20 = 50$
- Tôi là thành viên của một tôn giáo hoặc dân tộc thiểu số
 $0 + 10 + 5 = 15$
- Tôi là người di cư từ tỉnh, thành phố hoặc khu vực khác
- Tôi là thành viên của một nhóm hoặc tầng lớp bị phân biệt đối xử $20 + 10 + 8 = 38$

Bình luận:

- 5 Đối với những câu hỏi không có sẵn đáp án mà yêu cầu người được phỏng vấn tự đưa ra nhận xét, hãy gom các câu trả lời có cùng chủ đề hoặc có cùng kiểu câu trả lời trên trang riêng biệt.
- 6 Sau khi ghi lại số lượng phản hồi cho mỗi lựa chọn, hãy yêu cầu nhóm của bạn xem xét cẩn thận bất kỳ nhận xét nào được viết trong hộp bình luận. Gạch chân các ý kiến cung cấp chi tiết cụ thể. Nó bao gồm thông tin về những gì, ai, làm thế nào và khi nào sự việc xảy ra, và yêu cầu, khuyến nghị, lời cầu xin hoặc ý kiến liên quan trực tiếp đến vấn đề. Ghi những nhận xét trên giấy A_0 .
- 7 Lặp lại các bước 3 và 4 cho mỗi câu hỏi trong *Bảng khảo sát mẫu*.
- 8 Sao chép kết quả vào một tờ giấy riêng. Bạn sẽ sử dụng nó trong phân tích sau này của bạn.

ĐẢM BẢO SỰ THAM GIA XUYÊN SUỐT CỦA CỘNG ĐỒNG

Điều quan trọng là nhóm nghiên cứu cần phổ biến và thu hút cộng đồng tham gia thường xuyên trong suốt quá trình nghiên cứu nhằm duy trì nỗ lực tập thể. Cần tiến hành truyền thông các hoạt động và thời gian cụ thể khi nào cộng đồng cần họp mặt để cùng xem xét và đưa ra các góp ý cho Nghiên cứu.

1. Khi bắt đầu quá trình, hãy chia sẻ và xác nhận thông tin về kế hoạch của nhóm nghiên cứu và phổ biến mục tiêu cho cộng đồng một cách rộng rãi.
2. Khi quá trình nghiên cứu đã sẵn sàng bắt đầu, hãy chia sẻ thông tin về cách thực hiện nghiên cứu.
3. rà soát các phát hiện ban đầu với cộng đồng một cách rộng rãi trước khi hoàn thiện hoặc chia sẻ kết quả công khai.
4. Yêu cầu cộng đồng xác minh, phân tích các phát hiện và ưu tiên nghiên cứu quan trọng nhất cho các mục tiêu hoặc chiến dịch của họ đưa ra.

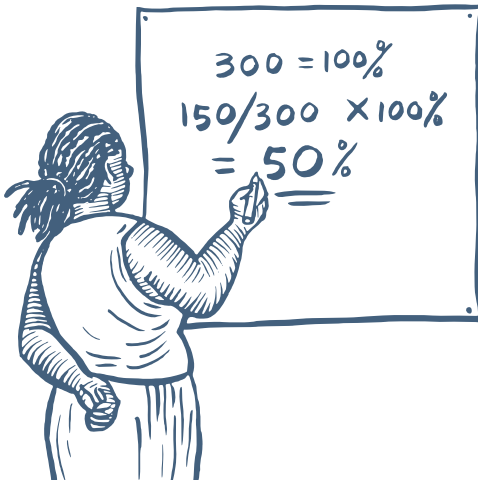
PHÂN TÍCH KẾT QUẢ

Cách đơn giản nhất để bắt đầu là rà soát từng câu hỏi, tính toán tỷ lệ phần trăm của những người đã chọn từng câu trả lời và ghi lại bất kỳ ý tưởng hoặc nhận xét tương tự.

Làm thế nào để bạn tính toán tỷ lệ phần trăm?

Tỷ lệ phần trăm là cách để thể hiện một số trong một phần tổng thể. Tỷ lệ phần trăm giúp dễ dàng hiểu được bao nhiêu người trong cộng đồng đã trả lời cùng một câu hỏi nghiên cứu. Ví dụ, thay vì nói 240 trong số 300 người được hỏi nói rằng họ không biết ai tài trợ cho dự án, bạn có thể nói 80% số người được hỏi nói rằng họ không biết ai tài trợ cho dự án. Chuyển đổi những con số này thành tỷ lệ phần trăm cũng sẽ giúp bạn xác định xu hướng dễ dàng hơn trong phân tích của bạn.

Để tính tỷ lệ phần trăm, ta xem xét tổng thể bằng 100%.

Ví dụ: nếu nghiên cứu của bạn chọn mẫu bao gồm 300 người thì khi nói 100% những người được phỏng vấn là đề cập đến tất cả 300 người. Trong trường hợp này, nếu 150 người trả lời là “có”, thì bạn có 150 trên tổng số 300 người. Để chuyển đổi tỷ lệ này thành tỷ lệ phần trăm, chia 150 cho 300. Nếu tính toán, bạn sẽ tìm ra 0,5 của toàn bộ, hoặc 50% trả lời có, và 50% trả lời bằng một câu trả lời khác. Có thể có những câu hỏi chỉ áp dụng cụ thể cho một số người tham gia, chứ không phải cho cả nhóm. Trong những tình huống như vậy, hãy chia câu trả lời cho tổng số người trả lời các câu hỏi. Sử dụng phương pháp này, bạn sẽ tìm được phần trăm đại diện cho những người trả lời cùng một câu hỏi.

Bạn có thể thực hành với kịch bản sau đây:

Bạn đã thu thập tổng cộng 200 mẫu khảo sát. Dưới đây là những câu trả lời mà bạn đã thu thập được cho câu hỏi, **“Dự án có làm thay đổi chất lượng cuộc sống của bạn không?”**. Hãy tính toán và điền tỷ lệ phần trăm của người tham gia vào các phần trả lời.

Số lượng người trả lời câu hỏi	Số lượng người tham gia trả lời câu hỏi	Tỷ lệ phần trăm (%)?
1) Chất lượng cuộc sống của tôi được nâng lên	40 người	
2) Chất lượng cuộc sống của tôi thật tồi tệ	135 người	
3) Không có gì thay đổi chất lượng cuộc sống của tôi	25 người	

Phần trăm trả lời:

- 1) 20%
- 2) 67.5%
- 3) 12.5%

Bây giờ bạn đã biết cách tính phần trăm như thế nào rồi, và đây là một số cách giúp người tham gia hiểu được số liệu của bạn:

- Các thành viên cộng đồng đã trả lời từng câu hỏi như thế nào?

Bạn có thể bắt đầu bằng cách xem xét các câu trả lời khác nhau do các thành viên cộng đồng trả lời cho mỗi câu hỏi. Tính tỷ lệ phần trăm của những người trả lời theo cùng một cách. Câu trả lời của họ nói lên điều gì? Họ nghĩ gì về câu hỏi? Dựa trên câu trả lời của họ, làm thế nào để câu hỏi này phù hợp với ý kiến chung về dự án hoặc chủ đề nghiên cứu của cộng đồng?

- Nhìn vào tất cả các câu trả lời, bạn có thấy xu hướng nào không?

Bạn có thấy chủ đề phổ biến trong các câu trả lời? Cố gắng viết những câu trả lời đó. Ví dụ như:

- 49% số người được hỏi đồng ý với dự án theo kế hoạch, trong khi những người tham gia phỏng vấn khác muốn đề xuất thay đổi dự án hoặc dừng hoàn toàn. Những người không đồng ý với dự án cảm thấy họ không có lựa chọn nào khác ngoài việc phải di chuyển khỏi vùng đất họ sinh sống.

- Phần lớn người dân cộng đồng trả lời không biết quá trình tái định cư và không được thông báo về quyền lợi của họ.

Bạn có nghĩ rằng bạn đang tổng kết hết những gì cộng đồng đã nói?

- *Những phát hiện nào quan trọng cho mục tiêu nghiên cứu của bạn?*

Cùng với nhóm nghiên cứu, rà soát những phát hiện quan trọng của bạn. Ví dụ: trong tổng số người được hỏi

- 90% không được chính quyền tham vấn về các ưu tiên phát triển của cộng đồng của họ.
- 62,35% nghĩ rằng chỉ các nhà đầu tư dự án được hưởng lợi.
- 6,87% người dân tin rằng họ sẽ được hưởng lợi từ dự án.

Ngoài tỷ lệ phần trăm và dữ liệu số khác, **hãy chú ý đến câu chuyện và bình luận của người trả lời**. Ví dụ, có thể bạn sẽ thấy trong cộng đồng có nhiều người bị cưỡng chế và họ chia sẻ những câu chuyện về việc bị bạo hành. Những câu chuyện cá nhân được kể thông qua trích dẫn có thể làm cho nghiên cứu trở nên thuyết phục và mang tính cá nhân.

Cho dù bạn phải luôn bảo vệ thông tin của những người tham gia nhưng một số người lại muốn công khai câu chuyện của họ. Hãy xin phép họ đồng ý trước khi chia sẻ câu chuyện đến công chúng.

Sau phần phân tích kết quả, **hãy quay lại cộng đồng** và chia sẻ kết quả do nhóm nghiên cứu của bạn đã tổng hợp. Chia sẻ bài báo cáo đầu tiên (và có thể có bản thứ hai hoặc thứ ba) kết quả nghiên cứu với cộng đồng. Hãy tiếp thu các phản hồi của họ và tìm hiểu xem cái gì được cộng đồng ưu tiên nhất trong kết quả nghiên cứu. Hãy hỏi họ, *“Đây có phải là những gì anh/chị nghĩ? Đây là nghiên cứu của anh/chị. Phân tích này có thể hiện đúng ý kiến, quan điểm và các mối quan tâm ưu tiên của anh/chị không?”* Cần sử dụng các hình thức chia sẻ kết quả khác nhau. Ví dụ: nếu sản phẩm cuối cùng là một báo cáo mà hầu hết mọi người trong cộng đồng đều không biết chữ, bạn có thể làm 1 bài trình bày bằng hình ảnh để chia sẻ các điểm trọng tâm của báo cáo.

Nếu được, hãy liên hệ với các người ủng hộ, người có ảnh hưởng và người ra quyết định mà nhóm đã liên lạc lúc bắt đầu nghiên cứu để nhận phản hồi của họ về kết quả Nghiên cứu.

Tuy nhiên, các phản biện không được thay đổi các khuyến nghị ưu tiên của các cộng đồng. Khi cộng đồng đã xác minh kết quả và đã nhận được tất cả các góp ý, hãy hoàn thiện nghiên cứu và các khuyến nghị. Bây giờ, đã đến lúc chia sẻ những phát hiện của bạn!

CHIA SẺ KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

Một khi cộng đồng đã quyết định rằng kết quả nghiên cứu của họ là chính xác và đại diện cho những gì họ nghĩ, đã đến lúc chia sẻ thông điệp này với những đối tượng bạn đang hướng tới! Hãy suy nghĩ xem đối tượng chính của bạn là ai. Hãy tự hỏi xem **ai cần lắng nghe tiếng nói của cộng đồng để tạo sự thay đổi?** Cách tốt nhất để họ lắng nghe và hành động theo kết quả nghiên cứu và các khuyến nghị là gì?

HIỂU VỀ CÁC ĐỐI TƯỢNG CẦN TÁC ĐỘNG

Mục tiêu:

Để xác định đối tượng chính cho nghiên cứu, cần tìm hiểu vị thế và sở thích của họ

Thời gian: 45 phút đến 1 giờ

Cần chuẩn bị:

Các tấm thẻ nhỏ, bút đánh dấu, băng keo

HƯỚNG DẪN

- 1 Tập hợp tất cả các thành viên trong nhóm nghiên cứu. Xem lại biểu đồ đồng minh và người có ảnh hưởng mà bạn đã vẽ trước đó và lưu lại từ những hoạt động trước đây.
- 2 Viết tên của từng người có ảnh hưởng mà bạn đã xác định trước đó trên thẻ hoặc một mảnh giấy nhỏ. Yêu cầu nhóm của bạn đứng thành một vòng tròn. Đặt các thẻ ở giữa và yêu cầu mỗi thành viên chọn một thẻ và quay lại vòng tròn.
- 3 Yêu cầu mọi người nhìn vào thẻ của họ và giả vờ đóng vai người đó. Yêu cầu mọi người hãy từ từ di chuyển theo chiều kim đồng hồ quanh vòng tròn. Trong khi đi, yêu cầu mọi người nghĩ các câu hỏi, giả vờ đóng vai người đó
 - a. Buổi sáng bạn thức dậy lúc mấy giờ?
 - b. Vào lúc 10 giờ sáng bạn thường làm gì?
 - c. Bữa trưa bạn ăn gì?
 - d. Hàng ngày, bạn gặp ai?

Sau đó, yêu cầu nhóm của bạn tưởng tượng cách người đó đi lại và bắt đầu đi như họ. Tiếp tục đặt câu hỏi để khiến các thành viên trong nhóm của bạn khám phá xem người đó thích gì và họ quan tâm đến những chủ đề nghiên cứu nào của bạn.

- 4 Yêu cầu mọi người dừng bước và hỏi xem, *tại sao người này lại hỗ trợ mục tiêu của chúng tôi?* Sau đó yêu cầu từng thành viên trong nhóm nói to câu trả lời tưởng tượng. *"Tôi sẽ hỗ trợ cộng đồng này vì...."*
- 5 Mời nhóm của bạn đoán xem mỗi người đang giả vờ là ai, và khi mọi người nói đúng danh tính của họ, hãy dán thẻ với tên của người gây ảnh hưởng đó lên tường.

Lời khuyên: Nhóm có thể không có đủ thông tin để hiểu hết tầm ảnh hưởng từng người. Điều này cũng hữu ích vì nó giúp biết được liệu nhóm còn những thiếu sót gì. Lúc này, nhóm nghiên cứu có thể tìm xem trong các đồng minh của mình ai có thể hiểu được các sở thích, vị trí và năng lực của những người có ảnh hưởng để hỗ trợ mục tiêu của nhóm.

Có nhiều cách khác nhau để chia sẻ nghiên cứu. Cộng đồng có thể thử thực hiện phỏng vấn trên TV để cả nước có thể nghe về kinh nghiệm và ý tưởng của họ. Hoặc, cộng đồng có thể nói chuyện riêng với các quan chức chính phủ để chia sẻ các đề xuất.

Hoặc, bạn có thể dùng cả hai cách! Nếu đối tượng mục tiêu của nhóm bạn là ở cộng đồng hoặc quốc gia khác thì các đồng minh có mạng lưới rộng có thể đưa ra lời khuyên và giúp bạn tiếp cận họ. Nhóm nghiên cứu và cộng đồng cần xem xét làm thế nào để chia sẻ nghiên cứu và đề xuất. Liệu báo cáo bằng văn bản có phải là cách tốt nhất để chia sẻ? Nếu vậy, báo cáo sẽ có độ dài thế nào và điều gì sẽ thuyết phục công chúng quan tâm tìm đọc? Liệu bạn có nên làm một bài thuyết trình trực tiếp, hoặc làm bằng rôn biếu ngữ, làm phim, diễn đạt thông tin bằng hình ảnh (infographic) hoặc lập trang thông tin điện tử để phản đối? Các đồng minh có thể giúp bạn - cho dù đó là tình nguyện viên biên tập một đoạn phim, thiết kế đồ họa hoặc là một nghệ sĩ. **Hãy làm việc thực sự chiến lược và sáng tạo!**

Dưới đây là một vài ví dụ về những cách khác nhau mà bạn có thể chia sẻ nghiên cứu của mình:

VIẾT BÁO CÁO

Để biết ví dụ về các báo cáo cộng đồng, xem thêm tại:

- <http://bit.ly/LilongweWaterProjectCommunity-OutreachReport>
- http://bit.ly/IAP_GAT

TRỰC QUAN HÓA DỮ LIỆU

Có thể trực quan hóa dữ liệu bằng cách vẽ tay hoặc vẽ trực tuyến. Các mẫu infographic trực tuyến miễn phí có tại: www.canva.com

Các mẫu infographics từ kết quả nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt có thể xem tại trang:

- <http://bit.ly/8StepstoCommunityLedDevelopment>
- <http://bit.ly/MalawiCommunityInfographic>
- <http://bit.ly/PanamaCommunityInfographic>

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG NGHỆ THUẬT

Có thể thực hiện với nhà hát, khiêu vũ, vẽ tranh, vẽ graffiti, nhiếp ảnh, hội họa, điêu khắc, hoặc bất kỳ hình thức thể hiện khác!

TIẾN HÀNH CÁC HOẠT ĐỘNG TẬP THỂ

Hoạt động này bao gồm sự tham gia của các cá nhân ở trong và ngoài cộng đồng. Nó có thể là các biểu đạt công khai như diễu hành hoặc bằng hình thức hoạt động khác của nhóm.

CHIA SẺ THÔNG TIN BẰNG PHƯƠNG TIỆN TRUYỀN THÔNG TRỰC TUYẾN HOẶC TRUYỀN THÔNG TRUYỀN THỐNG

Bằng cách sử dụng hashtag (#) hoặc (@) để nhắm mục tiêu các tài khoản cụ thể. Để biết thêm thông tin về hoạt động thông qua phương tiện truyền thông xã hội, xem tại:

<http://bit.ly/SocialMediaStrategiesforAdvocacy>

TỔ CHỨC SỰ KIỆN

Bạn có thể tổ chức các sự kiện để chia sẻ những phát hiện trong nghiên cứu và quảng bá bất kỳ hoạt động sáng tạo nghệ thuật khác được thảo luận ở trên.

Cho dù bạn chọn phương tiện nào để chia sẻ kết quả nghiên cứu cộng đồng, điều quan trọng là cộng đồng phải tham gia trong suốt quá trình này. Nếu nghiên cứu là một phần của chiến dịch lớn do cộng đồng dẫn dắt, hãy **chia sẻ kết quả tới đúng người bằng đúng cách** có thể tạo ra thay đổi.

Khi bắt tay vào chiến dịch vận động chính sách, hãy dành thời gian để mời nhóm nghiên cứu cộng đồng chia sẻ cảm nhận về quá trình tổng thể, đo lường khả năng đạt được mục tiêu, thảo luận về bất kỳ thách thức nào và xem xét điều chỉnh trong các bước tiếp theo cho chiến dịch. Đây có thể là **một quá trình học hỏi và là thành tựu** cho cả cá nhân và cộng đồng. Cũng cần tiến hành đánh giá ở mỗi bước của quá trình nghiên cứu.

CÙNG NHAU HÀNH ĐỘNG!

Cùng với việc huy động và thông báo cho các bên về các kế hoạch, ý tưởng phát triển thì chia sẻ kết quả cùng các khuyến nghị là một bước quan trọng trong tiến trình hiện thực hóa các yêu cầu thay đổi của cộng đồng.

Cần bám sát các mốc thời gian đặt ra khi bắt đầu quá trình nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt. Hãy thường xuyên xem xét từng bước và điều chỉnh cách thức tiếp cận để tận dụng thành quả đạt được và các cơ hội mới.

Các cộng đồng, các phong trào xã hội hoặc các nhóm xã hội có thể được hưởng lợi từ nghiên cứu và khuyến nghị của nhóm và muốn biết làm thế nào để tiến hành nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt. Nếu có thể, hãy xem xét chia sẻ kinh nghiệm và kiến thức với họ!

Kinh nghiệm với nghiên cứu do cộng đồng
dẫn dắt

CÂU CHUYỆN CỦA ELIAS

Xin chào, tôi là Elias! Công việc của tôi là hỗ trợ cộng đồng tại Malawi lên tiếng về các vấn đề của họ về quá trình phát triển ảnh hưởng đến cộng đồng.

Vào năm 2016, chúng tôi phát hiện ra rằng chính phủ Malawi muốn xây dựng một con đập trên sông Diamphwe. Dự án ảnh hưởng trực tiếp đến nhà cửa, sinh kế và môi trường của hơn 6.000 người! Vào thời điểm đó, mọi người không có thông tin gì nhiều về dự án và tác động của nó. Để tìm hiểu điều này, tổ chức của tôi đã hợp tác với IAP để tiến hành nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt. Trong khoảng thời gian 3 tuần, chúng tôi đã khảo sát 129 người, tổ chức các cuộc thảo luận nhóm tập trung và tổ chức các cuộc họp để chia sẻ thông tin tới hơn 700 người sẽ bị ảnh hưởng bởi dự án. Chúng tôi muốn sử dụng những phát hiện của nghiên cứu này để hỗ trợ các cộng đồng đang nỗ lực đưa ra các lo ngại tới các nhà quy hoạch dự án và nhà tài trợ.

Elias Jika từng làm việc với tổ chức Citizens for Justice (CFJ) để tiến hành nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt cùng với các cộng đồng bị ảnh hưởng bởi đập Diamphwe ở Malawi.

Bạn có thể đọc kết quả nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt trong báo cáo cộng đồng tại bit.ly/LWPRReport và xem Infographic của dự án bằng tiếng Anh tại bit.ly/MalawiInfographic_EN, và bằng tiếng Chichewa tại bit.ly/MalawiInfographic_CH

Khảo sát được sử dụng trong nghiên cứu của Elias đã được chỉnh sửa và hoàn thiện bởi Nhóm Vận động Toàn cầu IAP.

Để bắt đầu quá trình nghiên cứu, trước tiên chúng tôi thành lập các nhóm nghiên cứu với mỗi cộng đồng bị ảnh hưởng. Mỗi nhóm khoảng từ 5 đến 7 người, bao gồm cán bộ dự án từ tổ chức của chúng tôi và các thành viên cộng đồng. Chúng tôi đã cố gắng đảm bảo mỗi nhóm có ít nhất một người nữ để phụ nữ trong cộng đồng cảm thấy thoải mái khi chia sẻ ý kiến của họ.

Sau khi điều chỉnh Bảng khảo sát mẫu cho phù hợp với bối cảnh địa phương, chúng tôi đã tổ chức các cuộc họp để thực hiện phỏng vấn mẫu những người bị ảnh hưởng. Chúng tôi đã đảm bảo các nhà lãnh đạo cộng đồng tham gia vào toàn bộ quá trình và họ đã giúp chúng tôi hiểu lịch thời vụ của cộng đồng. Ví dụ họ nói với chúng tôi rằng trong mùa gieo hạt, mọi người rất bận rộn và không có nhiều thời gian để trò chuyện.

Sau khi điều chỉnh *Bảng khảo sát mẫu* phù hợp với bối cảnh địa phương, chúng tôi đã tổ chức các cuộc họp để thực hiện phỏng vấn mẫu những người bị ảnh hưởng. Chúng tôi đã đảm bảo các nhà lãnh đạo cộng đồng tham gia vào toàn bộ quá trình và họ đã giúp chúng tôi hiểu lịch thời vụ của cộng đồng. Ví dụ họ nói với chúng tôi

Sáng kiến Nhóm Vận động Toàn cầu tập hợp các nhà tổ chức cộng đồng, những người có kinh nghiệm thực tế trong các dự án phát triển để tiến hành nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt và huy động cộng đồng thay đổi quan niệm trong phát triển và thực hiện.

Đọc thêm tại: bit.ly/IAP_GAT
Bạn có thể tìm thấy *Mẫu khảo sát* trong Tài liệu hành động.

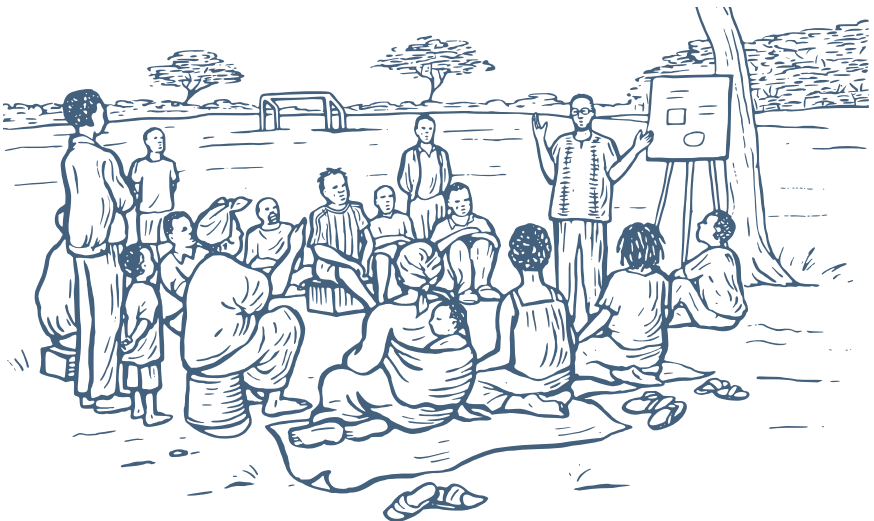
Malawi

- “ Chúng tôi đã tổ chức các buổi khảo sát cá nhân để đảm bảo số lượng nam và nữ tham gia phỏng vấn như nhau
- “ Tôi đã rất ngạc nhiên khi thấy các cộng đồng chủ động tham gia giải quyết vấn đề.

rằng trong mùa gieo hạt, mọi người rất bận rộn và không có nhiều thời gian để trò chuyện.

Các cuộc họp thường được tổ chức tại các sân bóng đá, trường học hoặc nhà thờ. Chúng tôi sẽ nói chuyện với toàn cộng đồng trước và sau đó chia thành các cuộc thảo luận nhỏ hơn và các cuộc phỏng vấn cá nhân. Chúng tôi sẽ nói chuyện với toàn cộng đồng trước, sau đó chia thành các cuộc thảo luận nhỏ hơn rồi đến phỏng vấn cá nhân. Chúng tôi đã tích cực khuyến khích sự tham gia của phụ nữ, người lớn tuổi và các nhóm yếu thế khác. Trong các buổi họp, đàn ông thường đông hơn phụ nữ nên chúng tôi đã tổ chức các buổi khảo sát cá nhân để đảm bảo số lượng nam và nữ tham gia phỏng vấn như nhau.

Chúng tôi tập hợp và phân tích tất cả câu trả lời nhận được, sau đó chia sẻ những phát hiện của này trong báo cáo nghiên cứu. Với sự giúp đỡ từ IAP, chúng tôi đã có thể chia sẻ nghiên cứu của mình với ba ngân hàng phát triển đang xem xét tài trợ cho dự án đập nước. Chúng tôi cũng liên lạc với chính phủ Malawi và trình bày kết quả nghiên cứu với họ. Để bảo vệ các thành viên cộng đồng khỏi bất kỳ phản ứng thái quá, chúng tôi không đưa thông tin chính xác về tên của những người đã tham gia nghiên cứu hoặc các cộng đồng đến từ đâu.

Sau khi đọc các khuyến nghị của cộng đồng về vấn đề bồi thường, tái định cư và phục hồi sinh kế, ba ngân hàng phát triển nhận ra rằng một con đập trên sông Diamphwe sẽ gây ra quá nhiều tác hại. Vì vậy, từng ngân hàng đã lần lượt quyết định rằng họ sẽ không cấp vốn cho dự án này. Mặc dù các ngân hàng và công ty khác vẫn có thể tài trợ cho con đập trong tương lai, nhưng bây giờ, tiếng nói của cộng đồng đã được lắng nghe và tôn trọng. Trong suốt quá trình nghiên cứu, tôi đã rất ngạc nhiên khi thấy các cộng đồng chủ động tham gia giải quyết vấn đề và đã tự mình hành động vì lợi ích chung của cả cộng đồng.

Người dân đã ngồi lại với nhau và cùng đưa ra quyết định những bước tiếp theo. Bây giờ họ đã có thể khẳng định quyền của mình trong định hình sự phát triển ở cộng đồng thông qua thành công của chiến dịch!

Câu hỏi thảo luận:

1. Làm thế nào để Elias và nhóm của anh đảm bảo rằng nghiên cứu bao gồm tất cả các quan điểm trong cộng đồng?
2. Ai là đối tượng mục tiêu của nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt, và vai trò của họ trong dự án là gì?
3. Nghiên cứu đã ảnh hưởng đến dự án như thế nào?

TÀI LIỆU HÀNH ĐỘNG

Xin chúc mừng - bạn vừa hoàn thành các bước trong *Hướng dẫn Nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt* của tổ chức IAP! Chúng tôi hy vọng bạn đã cảm thấy sẵn sàng để bắt đầu thực hiện nghiên cứu. Để giúp bạn bắt đầu, chúng tôi xin được cung cấp một số nguồn tài liệu như sau:

1. Danh sách những việc cần làm trong *Nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt*

Nguồn tài liệu này tóm tắt tất cả các bước chúng tôi đã đề cập trong tài liệu *Hướng dẫn* này. Bạn có thể tách phần tài liệu Danh sách kiểm tra này riêng ra, sao chép thành nhiều bản và sử dụng nó như một ghi chú nhắc việc về tất cả các bước liên quan khi tiến hành *Nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt*.

2. Mẫu khảo sát cho *Nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt*

Sử dụng *Bảng khảo sát mẫu* này để giúp thông báo về *Nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt*. Hãy chỉnh sửa *Hướng dẫn* phù hợp với bối cảnh cộng đồng của bạn, hoặc dựa vào đó tạo ra *Hướng dẫn* của riêng bạn! với bối cảnh cộng đồng của bạn, hoặc dựa vào đó tạo ra *Hướng dẫn* của riêng bạn!

IAP xin ghi nhận đóng góp của các đối tác và tổ chức sau cho tài liệu *Hướng dẫn*:

Bà Mela Chiponda, thuộc tổ chức WoMin

Bà Sukhgerel Dugersuren, thuộc tổ chức OT Watch

Ông Elias Jika, thuộc tổ chức International Accountability Project

Tài liệu lưu hành nội bộ - Không bán

© Bản quyền 2018, thuộc International Accountability Project

www.accountabilityproject.org

Thiết kế và Trình bày: Letizia Farisato

Minh họa: Haris Ichwan

INTERNATIONAL
ACCOUNTABILITYPROJECT

accountabilityproject.org
